ВСЕ СТРАН, ПРОЛЕТАРИИ, СОЕДИНЯЙТЕСЬ! / ... ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй ОБЛАСТНОЙ БА ГОРОДСКОЙ КОМИТЕДҮҮДЭЙ, БУРЯТ-МОНГОЛОЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ОРГАН.

№ 179 (6108) СЕНТЯБРИИН 5 ВТОРНИК 1950 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Наукын туйлалтануудые, түрүү дүй дүршэлые пропагандировалха ба ашаглаха

Советскэ хүдөө ажахын наукын туйлалтануудые ба түрүү дүй дэршэлые бүхы колхозууд, совхозууд болон МТС-үүдтэ үргэнөөр хэрэглэхэ, пропагандировалха гээшэ гүрэн түрын удхашанартай зорилго мүн. Парти ба правительство болбол энэ зорилгые бүхы партийна, советскэ организацинуудай урда табина. Энэниие амжалтатайгаар бэелүүлхэ хадаа социалистическэ хүдөө ажахын саашадаа хэлбэришэгүйгөөр хүгжэхэ ябадалда, манай агуехэ Эхэ ороной улам хүсэтэй болохо ябадалда угаа ехэ удхашанартай байна.

Колхозно ба совхозно үйлэдбэриин хүдөө ажахын наукын туйлалтануудые, түрүү дүй дүршэлые хэрэглэхэ болон пропагандировалха ябадал—ээлжээтэ кампани бэшэ, харин хүдөө ажахые хүтэлбэрилхэ хүдэлмэринүүдэй нэгэн шухала хуби мүн. Колхозуудые, совхозуудые, МТС-үүдые бүхы партийна, советскэ, хүдөө ажахын органуудай хүтэлбэрилхэ хэрэгые шэнэ, бүри үндэр шэмжээндэ табиха тухай эндэ хэлэгдэнэ гээшэ. Хүдөө ажахын хүтэлбэрилхы кадрнуудай үмэнэ шэнэ, бүри ехэ эрилтэнүүд табигдана.

Мичуринска агробиологическа наукын мүнөө үеын амжалтануудые пропагандировалхын, хэрэглэхын түлөө энэ наукын үндэһэ һууринуудые ба тэрэнэй хүгжэлтые мэдэхэ хэрэгтэй байһаниинь элитэ. Колхозно үйлэдбэриин новаторнуудай түрүү дүй дүршэлые дэмжэн абажа, саашадань хүгжөөхын түлөө новаторнуудай яажа ажалладагые хэсэд дүүрэнээр танин ойлгохо шухала. Эгээл тиимэһээ хүдөө ажахын хүтэлбэрилхы кадрнууд хойтоо хабаатай ажалые саг үргэлжэ шэнжэлхэ ба энэ талаар эрдэм мэдэсээ хододоо баяжуулжа байха зэргэтэй.

Гэхэтэй хамта, манай зарим аймагуудай партийна, советскэ хүтэлбэрилэгшэдэй дунда мичуринска агробиологическа наукые шудалха ябадалые тоодоггүй, агрономическа ба зоотехническэ эрдэм абаха гээшые үлүүдэ тоолодог хүнүүд үсөөн бэшэ бии. Тиимэ хүдэлмэрилэгшэд колхозуудые «юрэнхыгөөр», ажалаа һайтар мэдэнгүйгөөр, халирхайгаар хүтэлбэрилдэг ба мүнөө үедэ шухала асуудалнуудые ёһотой һайнаар эмхидхэжэ шададагтүй байна.

Эндэ иимэ нэгэн жэшээ харуулая. Саяхан ВКП(б)-гэй Заиграйн аймкомой пленум дээрэ «Улаан Эрдэрик» колхозой парторганизациин ажал тухай асуудал хэлсэгдээ. Тэндэ хэлэһэн залуу агроном нүхэр Макарова аймаг соогоо томохон ба түрүү гэжэ тоологдодог тус колхозой тарянажал агротехническэ ехэ доодо хэмжээндэ эрхилэгдэнэ гэбэ. Энэ колхоздо зүб севооборот үгы, тиимэһээнь ниитын газар муугаар ашаглагдадаг, газар элдүүрилгын түрүү дүй дүршэл хэрэглэгдэнэгүй байна.

Заиграйн аймаг хадаа алдаршаһан Киселевско хүдэлөөнэй эхэ нютаг мүн. Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой бригадир, Социалистическэ Ажалай Герой С. К. Киселевто республикымнай аймаг бүхэнһөө хүнүүд ерэжэ, дүй дүйршэлтэйнь танилсадаг. Теэд, Заиграйн аймагай олохон колхозуудта Киселевой ажал хүдэлмэри тухай тон бага юумэ мэдэгдэдэг, дүй дүршэлынь хэрэглэгдэдэггүй байна. Заиграйн аймагта научна хоёр эмхи зургаанууд—Онохойн селекционно станци ба республиканска мелиоративна станци бии. Тэдэ станцинууд хэдэн олон туршалгануудые хэдэг, тэдэнэй ажалай аша үрые хэдэн олон аймагуудай хүдөө ажахын мэргэжэлтэд бодото хүдэлмэри дээрээ хэрэглэдэг. Теэд, тус станцинуудай нүлөөн дүтэ шадархи колхозуудайнь тарянажалда үзүүлэгдэнэгүй.

Иимэ байдал хадаа хүдөө ажахын наукын туйлалтануудые ба түрүү дүй дүршэлые пропагандировалха ба хэрэглэхэ ябадалда Заиграйн аймагай организацинуудай хайша хэрэгээр хандадагһаан бии болоо.

Иимэрхүү баримтанууд, жэшээлхэдэ, Сэлэнгын аймагта бии байна. Тэндэ малажалай туршалгын станци, племенной рассадник ажалланад. Гадна үндэр ургасын түлөө герасимовска хүдэлөөн тэндэһээ эхилээ, мүн малажалай түрүү мастернууд тэндэ элбэг. Гэбэшье, тэдэнэй дүй дүршэл дэлгэрүүлхэ тушаа биратай юумэ хэгдэнэгүй. Энэншье гайхалтай бэшэ. Юуб гэхэдэ аймагай хүтэлбэрилхы кадрнуудай олонхинь зоотехникын простой асуудалнуудые мэдэдэггүй байна. Тиимэһээ колхозно малажалдахи шэнэ, түрүү, прогрессивнэ үзэгдэлнүүдые обёоронгүй гарадаг.

Ажахын гол һалбаринуудай, тарянажалай ба малажалай үндэһэ һууринуудые мэдэнгүйгөөр тэдэниие һайнаар хүтэлбэрилхэ ба хүгжөөхэ тон бэрхэтэй. Хүтэлбэрилэгшэ хадаа хүтэлбэрилэгдэжэ байһан хүнүүдһээ гээгдэхэ ёһогүй. Газар ажалай ба малажалай культурые саашадань дээшэлүүлхэ зорилгонууд болбол колхознигууд, совхоз болон МТС-эй хүдэлмэрилэгшэдэй агрозоотехническэ эрдэм мэдэсые саг үргэлжэ дээшэлүүлхые эринэ. Тиимэһээнь тус зорилго аймагай хүтэлбэрилхы кадрнуудай урда шухалашалан табигдана.

Агробиологическа наукын үндэһэ һууринуудые шудалалга республикымнай зарим аймагуудай хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдэй дунда эмхидхэгдэһэн байгаа. Партийна, советскэ эдэбхитэдтэ зорюулагдан тусхай лекци, элидхэлнүүд үнгэргэгдэдэг һэн. Эдэ хүдэлмэринүүдые саашадань үргэлжэлхэ хэрэгтэй байна. Тиихэ зуураа, шудалһан эрдэмээ бодото ажал дээрэ хэрэглэхэ, теориие практикатай холбон ажаллаха, мичуринска наукын туйлалтануудые ажахыда үргэнөөр нэбтэрүүлхэ шухала.

Наукын туйлалтануудые ба түрүү дүй дүршэлые ёһотой большевистскэ үргэн далайсатайгаар пропагандировалха ба хэрэглэхэ ёһотой гэжэ парти ба правительство эринэ. Гүрэн түрын удхашанартай энэ шухала зорилгонуудые бэелүүлхын түлөө партийна, советскэ, хүдөө ажахын органууд, тэдэнэй хүтэлбэрилхы кадрнууд эсэшэ сусашагүйгөөр оролдон ажаллаха уялгатай.

Молдавска ССР-эй Верховно Соведэй юбилейнэ сесси

КИШИНЕВ, сентябриин 2 (ТАСС). Республикын тогтоһоор 10 жэлэй ойдо зорюулагдаһан Молдавска ССР-эй Верховно Соведэй юбилейнэ сесси мүнөөдэр болоо.

Сессидэ хабаадагшад агууехэ Сталин түрүүтэй ВКП(б)-гэй ЦК-гэй Политбюрое Хүндэтэ Президиумдэ угаа ехэ дэбжэлтэтэйгээр һунгаба.

Республикын Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ нүхэр Ф. Г. Бровко Молдавска ССР-эй тогтоһоор 10 жэл болоһоной ой тухай элидхэл хэбэ.

Советскэ засагай 10 жэл соо Молдавиин ажалшад большевистскэ партиин ба агууехэ Сталинай хүтэлбэри доро алдарта замые ябажа гараа. Республикын арадай ажахы дайнай хойто тээхи табан жэлдэ социалистическэ Эхэ ороной бүхы арадуудай эдэбхитэй туһаламжаар, өөрынгөө түүхэдэ үзэгдөөгүй хүгжэлтые туйлаа. Молдавида олон зуугаад промышленна предприятинууд байгуулагдаа. 1949 ондо промышленностиин валова продукцинь дайнай урда тээхи хэмжээе нэгэ хахад дахин үлүүлээ. Энэ жэлдэ республикын промышленность программаяа нилээд ехээр үлүүлэн дүүргэжэ байна.

Молдавиин хүдөө ажахы ехэнүүд амжалтануудые туйлаа. Республика дотор 108 машинно-тракторна станцинууд бии. Дайнай хойто тээхи жэлнүүдтэ 17 мянган гектарһаа үлүү газарта садууд ба винограднигууд таригдаа.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй амаршалгын телеграмма сесси дээрэ уншагдаба.

Сессидэ хабаадагшад нүхэр И. В. Сталинда эльгээхэ амаршалгые угаа ехэ дэбжэлтэтэйгээр баталан абаа.

МОСКВА, КРЕМЛЬ

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр Иосиф Виссарионович СТАЛИНДА

Грузинска ССР-эй колхозууд ба совхозууд таряа тушааха жэлэй түсэбые (кукурузагүйгөөр) болзорһоонь урид дүүргэбэ гэжэ, хүндэтэ нүхэр Сталин, Танда элидхэнэбди. Шэниисэ тушааха түсэб 100,1 процент дүүргэгдээ. Республикын колхозууд болон совхозууд намарай ба хабарай культурануудай үрһэнүүдээр өөһэдыгөө бүрин хангаа.

МТС-үүдэй хүдэлмэриин түлөө үгтэһэн сэдуудаар гүрэндэ таряа тушаалга үргэлжэлһөөр.

Грузиин КП(б)-гэй ЦК-гэй Секретарь К. ЧАРКВИАНИ.
Грузинска ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ З. ЧХУБИАНИШВИЛИ.
Бэлэдхэлэй Министерствын Грузинска ССР-тэхи Түлөөлэгшэ Д. ХАНТАДЗЕ.
Грузинска ССР-эй хүдөө ажахын Министр В. МИРИАНАШВИЛИ.

МОСКВА, КРЕМЛЬ

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр Иосиф Виссарионович СТАЛИНДА

Белорусска ССР-эй Пинскэ областиин колхозууд, совхозууд ба таряашадай ажахынууд таряа тушааха гүрэнэй түсэбые болзорһоо урид дүүргэбэ гэжэ, хүндэтэ Иосиф Виссарионович, Танда элидхэнэбди. Эдеэ хоолой культурануудые бэлэдхэхэ түсэб 103 процент дүүргэгдээ. Областиин колхозууд болон совхозууд намарай ба хабарай культурануудай үрһэнүүдээр өөһэдыгөө бүрин хангаа. Колхознигууд 1949 оной-хиһоо үлүү ехэ таряа энэ жэлдэ ажалта үдэртөө абаха байна.

Мүнөө үедэ областиин колхозууд намарай культурануудай тарилгада, һолоомын узуурта лущени хэлгэдэ, намарай ба хара парнуудые хахалалгада ороо.

Областиин колхознигууд ба колхозницанууд ниитын ашаг шэмэтэ малажалые хүгжөөхэ гурбан жэлэй түсэб амжалтатайгаар бэелүүлхын түлөө тэмсэнэ, тэжээлэй бата бэхи базые байгуулна, ниитын малажалай байрануудые барижа байна.

Областиин ажалшад Ленин—Сталинай партиин хүтэлбэри доро ябажа, колхозуудые эмхидхэлэй ба ажахын талаарнь бэхижүүлхын түлөө, тэдэнэй ниитын ажахые хүгжөөхын түлөө, манай агууехэ социалистическэ Эхэ ороной хүсэ шадалые саашадань бэхижүүлхын түлөө хойшодоо улам эдэбхитэйгээр тэмсэхэ байна гэжэ, хүндэтэ Иосиф Виссарионович, Таниие найдуулнабди.

Белоруссиин КП(б)-гэй Пинскэ обкомой Секретарь Р. МАЧУЛЬСКИЙ.
Пинскэ областиин ажалшадай депутадуудай Соведэй исполкомой Түрүүлэгшэ М. ИЛЬИНКОВСКИЙ.
Бэлэдхэлэй Министерствын Пинскэ областьдохи Түлөөлэгшэ А. ПАЛЬГУЕВ.
Пинскэ областиин хүдөө ажахын Управлениин Начальник А. НОВИК.

МОСКВА, КРЕМЛЬ

ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр Иосиф Виссарионович СТАЛИНДА

Союзна правительствын үдэр бүриин туһаламжын, Танай өөрынтнай туһаламжа ба анхаралай ашаар, Грузинска ССР-эй субтропическа районуудай колхозууд болон совхозууд туйлай ехэ амжалта туйлаа гэжэ, хүндэтэ нүхэр Сталин, Танда элидхэнэбди. Тэдэнэр ногоон сайн набшаһа хуряаха ба тушааха жэлэйнгээ түсэбые болзорһоо урид августын 29-дэ дүүргээ. 1949 онойхиһоо 11.772 тонно үлүү ехэ сайн набшаһан хуряагдаһан ба сайн фабрикануудта тушаагдаһан байна. 1950 ондо бэлэдхэгдэһэн ногоон сайн набшаһанай ниитэ хэмжээнь дайнай урда тээхи 1940 ондо бэлэдхэгдэһэн нэгэдэхи ба хоёрдохи сортын набшаһанһаа хоёр дахинһаа үлүүгээр ехэ байна. Бэлэдхэгдэһэн сайн набшаһанай шанарай талаар түсэбэй даалгабаринууд нилээд үлүүлэн дүүргэгдээ. Гүрэндэ тушаагдаһан ногоон набшаһанай ниитэ тооһоо 87,6 процентнь нэгэдэхи сортын набшаһан ба 12,4 процентнь хоёрдохи сортын набшаһан болоно.

Сайн набшаһа хуряалга үргэлжэлһөөр.

Грузиин сай таридаг колхозууд ба совхозууд жэлэйнгээ түсэбһөө гадуур 12.000 тонно сайн сортовой набшаһа энэ жэлдэ хуряаха ба промышленностьда тушааха гэһэн уялга абаба.

Грузиин КП(б)-гэй ЦК-гэй Секретарь К. ЧАРКВИАНИ.
Грузинска ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ З. ЧХУБИАНИШВИЛИ.
Грузинска ССР-эй эдеэ хоолой промышленностиин Министр В. БАКРАДЗЕ.
Грузинска ССР-эй техническэ культурануудай Министр Г. АЛАВИДЗЕ.

МОСКВА, КРЕМЛЬ

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр Иосиф Виссарионович СТАЛИНДА

Хабаровска хизаарай колхозууд ба совхозууд таряа тушааха гүрэнэй түсэб болзорһоо урид дүүргэбэ гэжэ, хүндэтэ Иосиф Виссарионович, Танда элидхэнэбди. Эдеэ хоолой гол культура—шэниисэ бэлэдхэхэ түсэб мүн лэ дүүргэгдэбэ.

МТС-үүдэй хүдэлмэриин түлөө натуро-түлбэриин тоосоогоор гүрэндэ таряа тушаалга үргэлжэлһөөр.

Хизаарай колхозууд болон совхозууд намарай хара таряа тариха түсэб дүүргэжэ, 1951 ондо тариха ороо-һото культурануудай үрһэнүүдээр өөһэдыгөө бүрин хангаба.

Хизаарта эдеэ хоолой овощь, хартаабхын база байгуулха тухай правительствын тогтоол ба абаһан социалистическэ уялгануудаа бэелүүлэн, колхозууд болон совхозууд энэ жэлдэ хартаабха ба овощь тариха талмайе нилээд үргэдхэжэ, эдэ культурануудай үндэр ургаса ургуулаад байна.

Хартаабха, овощьнууд, соя ба малажалай продуктнуудые гүрэндэ тушааха түсэбүүд мүн лэ болзорһоо урид дүүргэгдэхэ байха гэжэ, нүхэр Сталин, Таниие найдуулнабди.

ВКП(б)-гэй Хабаровска крайкомой Секретарь А. ЕФИМОВ.
Хабаровска хизаарай ажалшадай депутадуудай Соведэй исполкомой Түрүүлэгшэ В. ИВАНОВ.
Бэлэдхэлэй Министерствын Хабаровска хизаартахи Түлөөлэгшэ В. ЗАВГОРОДНИЙ.
Хабаровска хизаарай хүдөө ажахын Управлениин Начальник М. ГАРИФОВ.

☆

Украинска ССР. Измаильска областиин «Заготзерногой» холын пунктнууд ба элеваторнуудта шэнэ ургасын таряае түхэреэн сүүдхэ соо тушаан абана. Суворовско районой «Новая жизнь» колхоз гүрэндөө 200 тонноһоо дээшэ таряа тушааба.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: колхозница М. И. Онищенко (зүүн талаһаа) Измаильска элеваторта шэниисэ тушаахаа ерээ. Визировщица, комсомолка К. Мариморич асарһан таряаеынь шалгалтада абажа байна.

ТАСС-эй фотохронико.

☆ ☆

Таряа хатаалга, сэбэрлэлгэ, гүрэндэ тушаалгые таһалгаряагүйгөөр эмхидхэхэ!

Эдэнэр таряа тушаалгые түргэдхэлсэнэ

Хэжэнгын МТС-эй комбайнер Шойнжур Цыдыпов Доодо-Худанай сомоной Молотовой нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ хүдэлмэрилдэг. Энэ хадаа таряа хуряалгаяа түргэнөөр дүүргэжэ, гүрэнтээ болзорһоо урид тоосолтодонь харьяата колхоздоо туһалхаб гэһэн уялгаяа бэелүүлжэ, үдэр бүри таряа хадаха нормоёо 200—230 процент хүрэтэр дүүргэнэ.

Тиихэдэ таряа хатаалга дээрэ хүдэлмэрилжэ байһан колхознигууд С. Холхорова, М. Соловьева гэгшэд комбайнһаа гараһан таряае саг соонь хатаадаг байна.

Эндэ дурсагдагша түрүүшүүлэй, мүн бүхы колхознигуудай эдэбхитэй хүдэлмэриин ашаар тус колхоз гүрэндэ таряа тушааха августовско түсэбөө болзорһоо урид үлүүлэн дүүргээ һэн.

А. Жамбалдоржиев.

Машинист Соловьев үндэр бүтээсэ туйлана

—Би эб найрамдалай стахановска вахтада жагсажа, колхозойнгоо ямаршье ажал хүдэлмэридэ ябахадаа үндэр бүтээсэ туйлахаб, —гэжэ Мухаршэбэрэй аймагай «Путь Ленина» колхозой гэшүүн Алексей Соловьев Стокгольмско Уряа доро гар табихадаа мэдүүлээ һэн. Тиин, нүхэр Соловьев өөрынгөө хэлэһэниие хэрэг дээрэ бэелүүлжэ байна. Үбһэ хуряалгын үедэ сенокосилкада һуугаад, сезонно даалгабаряа дүүргэмсээрээ тэрэ болбол поли дээрэ гаража, жаткаар таряа хуряалгада ороо һэн. Хуряалгада ороһоо бүри урид жаткаяа, хомууд тоногуудаа һайнаар бэлэдхэһэн байгаа. Мүн өөртөө даалгагдаһан моридойнгоо шадал шэнээе дээшэлүүлээ һэн.

Поли дээрэ гараһан түрүүшынгээ үдэр 6 га хадаба. Энээнээ үшөө шамарлаад, үглөө үдэрынь ажалдаа бүри эртэ гаража, 7 га хадаһан байгаа. Түрүүшын хоёр үдэрэйнгөө амжалтые улам арьбидхан, саашадаа саг үргэлжэ 8 га хададаг болоо.

Тэрэшэлэн тус колхозой тарянажалай нэгэдэхи бригадын машинист Василий Иванов гэгшэ түрүү колхозник Алексей Соловьевой ажалай дүршэлые халан абаад, үдэр бүри 6 га хадажа, нормоёо үлүүлэн дүүргэнэ.

Ц. Хоборков.

Туһаламжа үзүүлнэгүй

Таряа хуряалгада ороһоор аяар һара шахуу болоһон аад, Кударын аймагай олонхи колхозууд энэ хүдэлмэриие унжагайруулжа байна.

«Пограничник», «Красный пахарь», «Заря» колхозууд илангаяа ехэ гээгдэлтэй. «Заря» колхоз ток дээрээ 200 гаран центнер таряа суглуулаад, тэрэнээ мэнэ һая болотор тушаангүй байба. Гадна, дээрэ дурсагдагша «Пограничник» колхоздо хуряалга ба тушаалга унжагайруулагдахаһаа гадна, мүн таряан гээлтэдэ ороно.

ВКП(б)-гэй Кударын айкомой ба аймсоведэй гүйсэдкомой хүтэлбэрилэгшэд гээгдэнги колхозуудые урагшань татажа, таряа хуряалга болон гүрэндэ тушаалгые шангадхаха тушаа эрид хэмжээнүүдые абахын орондо, харин хэдэн олон түлөөлэгшэдые хүдөө нютагуудта гаргаһаараа хизаарладаг байха юм. Мүнөө аймагай колхоз бүридэ шахуу түлөөлэгшэнэр ошонхой. Тэдэнэр хэдэн оло хоноһоншье һаа, колхозуудта туһалангүй, миин ябаад ерэдэг байха юм. Гадна, зарим түлөөлэгшэдынь колхозуудай түрүүлэгшэнэрэй, партийна эхин организацинуудай секретарьнуудай, бригадирнуудай хэхэ ажалда сэхэ хабаадалсажа, тэдэнэрэй үүргэ ба харюусалгые багадхана.

Б. Дымбрылов.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Һонирхолтой лекцинүүдые уншана

Мухаршэбэрэй аймагай томохон тосхонууд бүхэндэ һургуулиин багшанар, медицинскэ хүдэлмэришэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд болон избачууд хамтаран, лекторскэ группа эмхидхээ. Тэдэнэр үбһэ, таряа хуряалгын үедэ колхознигуудай дунда агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулна.

Подлопатки тосхоной долоон жэлэй һургуулиин багша нүхэр К. Денисов хүдөө ажахын темэнүүдээр 2 лекцинүүдые уншаа.

Һургуулиин багша нүхэр Л. Мататханова «Советскэ засаг залуушуулда юу үгөөб» гэһэн темээр лекци уншаба. Тэрэ лекциие залуушуул ехэтэ һонирхон шагнаһан байна. Мүн нүхэр Р. Дугаржапова бурят-монгол хэлэн дээрэ һонин лекцинүүдые уншадаг юм.

Октябрьска долоон жэлэй һургуулиин багша нүхэр И. Орлова «Пар хахалан, газарые болбосоруулха тухай», «Нойр ба зүүдэн тухай» гэһэн темэнүүдээр һонирхолтой лекцинүүдые уншаба.

«Улаан-Туяа» колхозой эхин парторганизациин секретарь Ш. Эрдынеев таряалангые уһалха шэнэ системэ тухай СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоол тухай хөөрэлдөө үнгэргөө.

Харашэбэр тосхондо лекторнууд Д. Чулков, Лебедев ба Варфоломеева гэгшэд лекцинүүдые хододоо уншана. Сагаан-Шулуутайда агитаторнууд нүхэд Намжилов, Батуев ба Улахинов гэгшэд мүнөө таряа хуряалгын үедэ агитационно-нэбтэрүүлгын хүдэлмэри эршэмтэйгээр ябуулжа байна.

Сутайн һургуулиин багшанар ба медицинскэ хүдэлмэрилэгшэд өөһэдынгөө сомоной болон хуршэ Октябрьска сельсоведэй колхозуудта научно-атеистическэ пропаганда үргэнөөр ябуулна. Хүдөөгэй лекториин хүтэлбэрилэгшэ нүхэр А. Хамаев энэ хэрэгые шадамараар хүтэлбэрилнэ.

Мухаршэбэрэй дунда һургуулиин багшанар нүхэд П. Зотов ба М. Щербакова гэгшэд 1950 ондо таряа хуряалгые үнгэргэлгэ тухай ба хүдөө ажахын продуктнуудые гүрэндөө тушааха тухай ВКП(б)-гэй ЦК-гэй болон СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолые колхознигуудай дунда ойлгуулан нэбтэрүүлхын түлөө агитационно — ойлгууламжын хүдэлмэри эсэшэ сусашагүйгөөр ябуулна.

Мүнөө олохон лекторнууд шэнэ темэнүүдээр лекцинүүдые хахсаа бэлэдхэжэ байна. Жэшээнь, Октябрьска долоон жэлэй һургуулиин директор нүхэр Г. Тунуханов Хитадай арадай республика тухай лекци бэлэдхэжэ байна. Мүн Суулгын долоон жэлэй һургуулиин директор нүхэр В. Мататханова ба Мухаршэбэрэй дунда һургуулиин директор нүхэр П. Тунуханов гэгшэд коммунизмда дамжан орожо тухай лекци бэлэдхэжэ байнхай.

Эдэ бүгэдэ тухай аймагай лекторнүүдэй зүблөөн дээрэ халсэгдээ. Тэндэ ВКП(б)-гэй айкомой секретарь нүхэр Е. Стулев лекционно пропагандын зорилгонууд тухай хэлээ.

Тус зүблөөн дээрэ республиканска культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай управлениин түлөөлэгшэ нүхэр Д. Хилтухин байлсаба.

Зүблөөндэ хабаадагшад хуряалгын үедэ хайшан гэжэ лекционно пропаганда ябуулдаг тухайгаа, дүй дүршэлөө андалдаһан байна.

И. Тугутов.

Агитатор Цыванов

Хэжэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой эхин партийна организаци колхознигуудай дунда агитационно-нэбтэрүүлгын хүдэлмэриие эршэмтэйгээр ябуулна. Коммунистнууд-агитаторнуудай дунда коммунист нүхэр Цыванов һайнаар хүдэлмэрилдэгөөрөө онсо илгарна. Нүхэр Цыванов хүдэлмэридөө ехэ ханамжатайгаар хандажа, колхознигуудай дунда ехэ ойлгосотойгоор хөөрэлдөө, газетэ уншалгануудые үнгэргэдэг ба лекцинүүдые уншадаг. Нүхэр Цыванов хөөрэлдөө үнгэргэхэдөө темээ колхозой ажахытай холбон, колхозниуудта тон ойлгосотойгоор хөөрэдэг юм. Мүн нүхэр Цыванов уласхоорондын шэнжэлэлгээр колхознигуудта хододоо консультаци үгэжэ байдаг байна.

Нүхэр Цыванов харуулан ойлгуулха агитацида тусхай анхаралаа табина. Полевой стануудай дэрэ ханын газетэ, «дайшалхы хуудаһануудые» саг болзор соонь хододоо гаргажа, тэндээ ажалай түрүүшүүлэй дүй дүршэлые эли тодоор харуулна, мүн залхуу хойрог хүнүүдые большевистскэ ёһоор шүүмжэлэн һургана.

Үдэрэйнгөө нормые хододоо 150—200 процент дүүргэдэг нүхэд К. Тышкеев, Ш. Цыренжапов ба 100—120 процент дүүргэдэг жараад наһатай хүгшэд нүхэд А. Гармаева, Б. Бадмаева, Ц. Гумпылова гэгшэдэй ажалайнь дүй дүршэл ниитэ колхознигуудай дунда нэбтэрүүлэн тараагдаһан байна.

Ингэжэ нүхэр Цывановай агитационно хүдэлмэри колхозой хүдэлмэридэ нилээд туһа хүргэнэ.

Д. Буянтуев.

СССР-эй станок бүтээлгын Министерствын Чкаловска инструментальна заводхадаа стахановска ажалай коллектив болонхой. Эндэ нормоёо дүүргэдэггүй нэгэшье хүдэлмэришэн байхагүй. Энэ оной түрүүшын хахад жэл соо хүдэлмэришэн бүхэн ажалай даалгабарине 139 процент дүүргэээ. Голодһо гаргаха ябалал 0,3 процентээр багадхагдаба. Мүнөө заводой коллектив эб найрамдалай стахановска вахтада жагсанхай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: коллективнэ ажалай стахановска бригадые хүтэлбэрилэгшэ А. А. Мельникова. Тэрээнэй бригада эб найрамдалай вахтын үдэрнүүдтэ халаанайнгаа даалгабариие эрхим шанартайгаар 140 процент дүүргэдэг байгаа.

ТАСС-эй фотохронико.

ПАРОВОЗ БҮТЭЭГШЭДЫЕ АМАРШАЛГА

Ленинэй орденто паровозо-вагонно заводой коллектив июль һарада эршэмтэйгээр хүдэлмэрилжэ, валова ба товарна продукци гаргаха түсэбөө үлүүлэн дүүргээд, түсэбһөө гадуур 200 мянган түхэригэй олзо заводтоо оруулһан байна.

Паровоз бүтээгшэдэй энэ амжалтые зам харилсаанай Министерство үндэрөөр сэгнэжэ, заводой коллективые амаршалһан телеграмма һаяхын эльгээбэ

Телеграмма соонь — «Улан-Удын ПВЗ июль һарын дүнгүүдээр советскэ союзай түрүү предприятинуудай тоодо оролсобо» гэжэ мэдээсэгдэнэ. Гадна зам харилсаанай Министерство хадаа туйлаһан амжалтануудтайнь дашарамдуулан амаршалха зуураа, нүхэр Сталинда бэшэһэн бэшэг соогоо үгэһэн уялгануудаа дүүргэхын түлөө тэмсэлдэ үйлэдбэриин шэнэ амжалтануудые туйлахые хүсөө.

Энэ мэдээсэлые заводой коллектив ехэ баясхалантайгаар угтажа, цехүүд ба таһагуудаар олон зоной хабаадалгатай митингнүүд үнгэргэгдэһэн байна.

Заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад социалистическэ мүрысөө улам саашань үргэдхэн жэлэйнгээ түсэбые уридшалан дүүргэхэбди, продукцийнгаа үнэ сэнгые доошолуулха ба заводойнгоо ажахые үбэлдэ һайнаар бэлэдхэхэбди гэжэ зам харилсаанай Министерствые найдуулба.

Т. Громова.

Барилгануудта—түрүүшын хирпиисэ

Галуута-Нуурай шахтёрнуудай посёлогто ойрохоно хирпиисын завод баригдажа, энэ оной июнь һара соо ашаглалгада оруулагдаһан байна. Энэ завод үдэр соо 15000 хэһэг хирпиисэ үйлэдбэрилнэ.

Һаяхан тус завод түрүүшынгээ 3.000.000 хирпиисэ гаргажа, посёлогойнгоо шэнэ барилгануудта үгэбэ.

Сталинска үеын агууехэ шэнэ барилга

(„Сталинградгидростройн“ главна инженер нүхэр С. Р. Медведевтэй хөөрэлдөөн)

Байгаалиие шэнэдхэн хубилгаха сталинска агууехэ түсэб амжалтатайгаар бэелүүлэгдэжэ байна. Поли хамгаалгын ой модоной полосанууд хэдэн олон мянган километр газарта таригдажа байна. Тэдэ полосанууд хуурай һалхинай замые хаажа, үндэр ба тогтууритай ургаса абаха зохистой эрхэ нүхэсэлнүүдые хангаха байна.

Волгын уһые ба энергиие ашаглаха талаар хэгдэхэ хэмжээябуулганууд хадаа байгаалиие шэнэдхэн хубилгаха зам дээрэ шухала алхам боложо үгэхэ юм.

Бүхы советскэ арад болбол Волга мүрэн дээрэ Сталинградска гидроэлектростанци бариха тухай, Каспишадарай районуудые уһажуулха ба уһалагдадаг болгохо тухай СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолые өөрынгөө социалистическэ Эхэ ороной түлөө омогорхолтойгоор угтаа.

Сталинска үеын асари ехэ шэнэ барилга хадаа Сталинградай оршондо, гражданска дайнай ба Эсэгэ ороноо хамгаалгын агууехэ дайнай мартагдашагүй үдэрнүүдтэ манай Эсэгэ ороной хүбүүдэй хэһэн героическа баатаршалгын алдараар, нүхэр И. В. Сталинай ударидалгаар туйлагдаһан гайхамшагта илалтануудай алдараар бүрхээгдэһэн түүхэтэ газарнуудта болхоогдохо байна.

Гидротехническэ туйлай ехэ барилгые Волга дэрэ бодхоолго хадаа Поволжьедо хуурай һалхинай гаралгын ехэхэн шалтагаануудай нэгэниинь болохо, Каспишадарай набтар газарай климатическа эрхэ байдалые һайжаруулха юм. Каспишадарай хойто хубиин хооһон талын ба хахад хооһон талын районуудые ашаглаха, Заволжиин урда районуудые уһалха, Сарпинска набтар газарые, Хара газарнуудые ба Ногайска талые уһажуулха ба уһалагдадаг болгохо ябадал хангагдаха байна.

Сталинградска гидроэлектростанци бүхы лээрээ уһанайнгаа дунда жэшээгээр жэл соо арбан миллиард шахуу киловатт-час электроэнерги үгэдэг 1.700 мянган киловатт хүсэтэй байха юм.

Москва ба Центрально-Хара хүрьһэтэ областьнуудай районууд эндэһээ жэл соо табан миллиард хоёр зуун миллион киловатт-час, Нижне-Поволжиин промышленность хоёр миллиард найман ... миллион киловатт-час электроэнерги абаха байна.

Сталинградска магистрал... өөрөө урдалгын каналые ба у... жуулгын томын томо систе... барилга хадаа Куйбышевска г... роэлектростанциин хойноһоо ... һон, дэлхэй дээрэ хамагһаа ... энэ гидроэлектростанциие бар... гын юрэнхы түсэб дотор шух... звенонуудай нэгэниинь боло... байна. Мүн тэрэшэлэн ирригаци... но бусад системэнүүдые бар... шиидхэбэри гаранхай. Энэ... ашаар 13 миллион шахуу гек... газар уһалагдаха юм.

Барилгашадай урда табигда... зорилгонуудай техническэ орё... ба хараалагдаһан хүдэлмэри... дэй хэмжээнь хадаа проектнэ ... лон шэнжэлэлгын хүдэлмэрину... тэ научна хэдэ хэдэн эмхи ... гаануудые хабаадуулха ябад... эрихэ байна. Волга мүрэн д... баригдаха плотинын үлэмжэ ... циональна конструкци, волж... электроэнергиие холо газар д... жуулан үгэлгэ, баригдаха водо... нилищиин эрьенүүдэй тонгуури... бата байлгые хангалга гэхэ мэ... бусад шухала проблемэнүүд... шиидхэхэ хэрэгтэй боло... Сталинградска гидроэлект... станци бариха тухай К... пишадарай районуудые у... жуулха ба уһалагдадаг бо... гохо тухай тогтоол хада... эб найрамдалай политикые сов... скэ правительствын ябуулжа ба... һанай үшөө нэгэ толотомо гэрш... мүн. Империалистнарай зүг... дэлхэйн шэнэ дайниие бэлэдх... байһан, корейскэ амгалан городу... ба тосхонуудые американска ... рессорнүүдэй зэрлиг хэрзэгы... бомбодожо ба буудажа бай... энэ үедэ, бүхы дэлхэй дээрэ ... найрамдалай түшэг тулгуури бол... һон манай Эхэ ороной парти ... правительство хадаа олон ми... лион ажалшадай аша туһын ту... да байгаалиие шэнэдхэн хубил... ха түүхэтэ зорилгонуудые шии... хэлгэдэ советскэ арадые элсүүл... байна.

Волга дээрэ шэнэ гидроэлектр... станци барилга 1951 ондо эхил... дэхэ ба тон богонихон болзор с... —1956 ондо станци хадаа тү... хүсөөрөө ашаглалгада оруулагд... ха юм. (ТАСС).

„Сталинградска байлдаан“ гэһэн уранһайханай панорама

СТАЛИНГРАД, (ТАСС). Грековэй нэрэмжэтэ студиин сэрэгэй бүлэг уранзураашадаар бүтээгдэһэн «Сталинградска байлдаан» гэжэ уранһайханай панорама мүнөөдэр «Победа» кинотеатрын фойе соо нээгдээ. П... норама хадаа Сталинградска бай... даанай эгээл хатуу шанга үеые ... гитлеровскэ булимтарагшадые с... ветскэ сэрэгүүдэй бута сохиһоны... харуулна.

Зунай үедэ гурба дахин үбһэ сабшалга

СЕЛИДАВСКА (Сталинска область), (ТАСС). Районой колхозуудта люцернэ, суданка ба бусад таримал үбһэнүүдые хоёрдохёо сабшажа эхилээ.

Мичуринай нэрэмжэтэ колхоз... малшад үбһэ ногооё гурбадахи... сабшажа байна.

Ажалшадые коммунистическээр хүмүүжүүлгэ шухалын шухала зорилго мүн

(„Правдын“ түрүү бэшэгһээ)

Советскэ арад болбол Ленин—Сталинай партиин ударидалга доро ябажа, коммунистическэ общество байгуулгаар бүхэдэлхэйн-түүхэтэ зорилго шиидхэнэ.

Коммунизм хадаа бидэндэ алас холын хүсэл бодол бэшэ, харин бодото байдал, олон миллион хүнүүдэй үдэр бүриин зохёон байгуулхы ажал болонхой. Хүдэлмэришэдэй, таряашадай, интеллигенциин ажалай баатаршалгада, бүгэдэарадай социалистическэ мүрысөөнэй дэлгэрһэн ябадалда, промышленностиин ба хүдөө ажахын түрүүшүүлэй, Социалистическэ Ажалай Геройнуудай алдарта армиин ургалтада бидэнэр коммунизмын бодото шэнжэ шанарнуудые харанабди. Коммунизмын идеянууд советскэ арадай ажабайдалдань ба ажал хүдэлмэридэнь зориг бадаруулна.

Манай орон болбол илаһан социализмын орон мүн. Агууехэ социалистическэ шэнэдхэн байгуулганууд экономикодо, ажалшадай ажабайдалда ба культурада гүн ехэ хубилалта хээ.

Ленин—Сталинай партиин эмхидхэлэй ба хүмүүжүүлгын асари ехэ хүдэлмэриин ащаар эгээл прогрессивнэ, эгээл түрүү идеологи — марксизм-ленинизм советскэ общество дотор батаар нэбтэрэн манданхай. Хоёр агууехэ хүсэнүүд—арад ба коммунизм манай орон дотор нигтаар нэгэдээ.

Шэнэ хүнүүдые хүмүүжүүлгэ хадаа советскэ социалистическэ байгуулалтын эгээл ехэ туйлалтануудай нэгэниинь болоно. Советскэ хүн болбол социалистическа Эхэ оронойнгоо дүлэтэ патриот, коммунизм байгуулгада эдэбхитэйгээр ба ушар ёһо мэдэнхэйгээр хабаадагша мүн. Тэрэ хадаа социалистическэ гүрэнэй интересүүдые юунһээшье дээрэ гэжэ бододог. «Капиталай гэнжэлээ сүлөөрһэн адагайшье советскэ гражданин болбол капиталистическэ богоолшолгын даралтые мүрэ дээрээ абажа ябаһан хилын саанахи ямаршье дээдэ зэргын тушаалтанһаа алишье талаараа булюу байна...», — гэжэ нүхэр Сталин хэлэнэ.

Шэнэ дэлхэй байгуулжа байгаа советскэ хүнүүдэй һайн һайхан моральна шанарнуудынь Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай жэлнүүдтэ онсо тодоор харагдаа. Эхэ оронойнгоо эрхэ сүлөөгэй, нэрэ түрын ба бэеэ даанхай байдалай түлөө тэмсэлдэ советскэ арад агууехэ баатаршалгын, сусаршагүй бата зоригой эрхим жэшээе дэлхэйдэ харуулаа. Советскэ хүнүүдэй айхабтар ехэ эмхидалтэй ба ушар ёһо мэдэдэг байһаниинь амгалан байгуулалтын агууехэ зорилгонуудые шиидхэжэ байхадань мүнөө эли тодоор харагдана. Манай Эхэ ороной социалистическэ ажахын ба культурын бүхы һалбаринуудай хүсэ ехэтэ дэбжэлтэнь энээниие гэршэлнэ.

Коммунизм амжалтатайгаар байгуулгада шухала материальна бүхы арга боломжонууд манайда байгуулагданхай. Улам саашадаа дабшаха дабшалта бүхы ажалшадай коммунистическэ ушар ёһо мэдэлгын ургалтаһаа тон ехээр дулдыдана. Эгээл иимэһээ ажалшадые коммунистическээр хүмүүжүүлгэ хадаа коммунизмда дамжан оролгын үедэ түрүү зэргын удхашанартай.

Большевигүүдэй парти болбол бүхы советскэ хүнүүдые коммунизмын үзэл бодолоор хүмүүжүүлдэг. Олониитые коммунистическээр хүмүүжүүлгын үндэһэ һууринь хамагые илагша Маркс—Энгельс—Ленин—Сталинай һургаал мүн.

Марксизм — ленинизм болбол байгаалиин ба обществын хүгжэлтын хуули ёһонууд тухай, дарлагдаһан ба мүлжэгдэһэн олониитэ зоной революци тухай, бүхы оронуудта социализмын илаха илалта тухай, коммунизм байгуулга тухай наука мүн. Манай хүтэлбэрилхы кадрнууд ба үргэн ниитэ ажалшад энэ наукые гүнзэгыгөөр шудалха бүрез, тэдэнэр коммунизм байгуулгын зорилгонуудые улам амжалтатайгаар шиидхэдэг байна.

«Хэрбээ бидэнэр хүдэлмэриин бүхы һалбаринуудтахи манай кадрнуудые дотоодын ба уласхоорондын оршон байдал сүлөөтэйгөөр бодомжолон ойлгожо шадаха болоторнь идеологическа бэлэдхэжэ ба политическэ хатуужуулжа шадаа һаа, хэрбээ бидэнэр тэдэниие ороноо хүтэлбэрилгын асуудалнуудые ехэ алдуунуудгүйгөөр шиидхэхэ шадабаритай хүсэд болбосорһон марксистнууд-ленинецүүд болгожо шадаа һаа,—манай бүхы асуудалнуудай арбанай юһэнь хубинь шиидхэгдээ гэжэ бидэнэр тоолохо бүхы үндэһэ баримтатай байха һэмди гэжэ баталан хэлэхэдэ болохо байна», —гэжэ нүхэр Сталин һургадаг.

Марксизм-ленинизмые пропагандалга хадаа айхабтар ехэ удхашанартай гэжэ большевигүүдэй парти тоолоно. Олониитэ зониие марксистско-ленинскээр гэгээрүүлгэ жэл ерэхэ бүри улам улам үргэн далайсатай боложо байна. СССР-эй арадуудай бүхы хэлэнүүд дээрэ олон тиражтайгаар хэблэгдэжэ байһан В. И. Ленинэй ба И. В. Сталинай зохёолнуудые оломиллион советскэ хүнүүд шудална.

Ленин—Сталинай идеянүүдээр зоригжоһон советскэ арад коммунизм байгуулгада эдэбхитэйгээр хабаадана, социалистическэ гүрэнөө бэхижүүлхын түлөө, эсэгэ оронойнгоо алдар солые ба түгэлдэр хүсые арбидхахын түлөө хүсэ шадалаа гамнанагүй.

Коммунизм байгуулжа байгаа советскэ арадай зохёон байгуулхы ажалынь коммунистическэ хүмүүжүүлгын агууехэ һургуули мүн. Ажалдаа ба ниитын зөөридэ социалистическээр хандаха ябадал советскэ обществын ажабайдалай хуули ёһонь болонхой.

Коммунизмын эшэ үндэһэнүүд түгэлдэр хүсэн болон бадараа. Бүгэдэарадай социалистическэ мүрысөөн хадаа оломиллион ажалша ниитын эгээл ехэ эдэбхи-эролдолгын үндэһэ һуури дээрэ дэлгэрэн, социализм байгуулгын коммунистическэ метод болоо.

Коммунистическэ байгуулалтын интересүүд хадаа социалистическэ мүрысөө улам үргэдхэхые, ажалдаа хүдэлэсэгүй, эмхигүй ба журамгүй байдаг ябадалда эсэргүүгээр эрид тэмсэхые эринэ. Социализм ба ажал хүдэлмэри хадаа бэе бэеһээ таһаршагүй юм. Иимэһээ хараалта муухай хуушан сагай үлэгдэлнүүд байһан залхуу хойрог ба ажал хэдэггүй паразидуудые советскэ общество дотор тэсэжэ байлгаха ёһогүй.

Большевистскэ шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэл хадаа олониитые коммунистическээр хүмүүжүүлхэ хүсэн түгэс зэбсэг мүн. Өөрыгөө шүүмжэлэнгүйгөөр партиие, ангиие, олониитые зүбөөр хүмүүжүүлхэ аргагүй; партиие, ангиие, олониитые зүбөөр хүмүүжүүлээгүй һаа—большевизм байхагүй гэжэ нүхэр Сталин һургадаг. Ленин—Сталинай парти болбол олониитые коммунистическэ моралиин үзэл бодолоор, социалистическэ общежитиин гуримые сахиха үзэл бодолоор хүмүүжүүлдэг, арадуудай хани барисаае бэхижүүлдэг, зориг бадаруулагша советскэ патриотизмые хүгжөөдэг ба нэбтэрүүлдэг байха юм.

Советскэ патриотизмын хүсэниинь юуб гэхэдэ, тэрэнэй үндэһэ һууридань расова гү, али националистическэ үзэлнүүд байдаггүй, харин социалистическэ Эхэ орондоо ажалшадай гүнзэгыгөөр дурлаха ба үнэн сэхэ байха ябадал, манай ороной бүхы арадуудай ахадүүгэй хани барисаан байдаг. Советскэ патриотизм болбол СССР-эй бүхы нацануудые ба арад угсаатаниие бэе бэеһээнь таһалдаг бэшэ, харин тэдэниие ахадүүгэй нэгэн бүлэ болгон нигтаар жагсаадаг юм. Буржуазна культурын ба идеологиин урда али болохоор һүгэдэлгэ советскэ патриодуудта харша юм, тэдэнэр буржуазна национализмда ба космополитизмда эсэргүүгээр эрид тэмсэл хэдэг.

Олониитые советскэ патриотизмын үзэл бодолоор хүмүүжүүлхэ гээшэ социалистическэ Эхэ орондоо хизаарлашагүй үнэн сэхэ байха ба дурлаха ябадалые улам бүри бэхижүүлхэ, тэдэнэй һэрэмжые ба коммунизмын хэсүүгэй тэмсэлөө хэлбэришэгүй тэмсэхэ... бэлэн байлгыень дээшэлүүлхэ ... һэн удхатай.

Ажалшадые коммунистическэ... хүмүүжүүлгэ хадаа шэнэ түхэл... гүрэн байһан советскэ гүрэн... таһаршагүй ба шухалын шухал... зорилго мүн. Советскэ гүрэн... культурно-хүмүүжүүлгын хүдэл... мэринь коммунизмын түлөө тэмс... лэй ушар байдалда улам ехэ уд... хашанартай болоно. Арадай гэгээ... рэлэй ба политическэ гэгээрэл... бүхы системэ болбол коммунизм... эдэбхитэйгээр байгуулагшые — шэнэ хүниие хүмүүжүүлхэ агуу... ехэ хэрэгтэ алба хэнэ. Хэблэл, литература, искусство болбол олониитэ ажалшадые, илангаа залуушуулые хүхюун сэнгэлигээр, үнэн зүб манай хэрэгтэ этигэлтэй байхаар, бэрхэшээлнүүдтэй тэмсэхые ба тэдэниие дабахые бэлэн байхаар хүмүүжүүлхэдэнь парти ба гүрэндэ туһална. Идеологическа асуудалнуудаар ВКП(б)-гэй Центральна Комитедэй түүхэтэ шиидхэбэринүүд болбол ажалшадые коммунистическээр хүмүүжүүлхэ тушаа манай партийна организацинуудай олоянзын ажал-ябуулгын дайшалхы программа болоно.

Коммунизмын агуехэ идеянүүд болбол шэнэ шэнэ илалтануудта тээшэ зориһон советскэ арадай замые гэрэлтүүлнэ, эрхим һайн ерээдүйн түлөө тэмсэлдэнь бүхы дэлхэйн ажалшадые зоригжуулна.

Большевистскэ партиин ударидалгаар, агууехэ Сталинай сэсэн мэргэн хүтэлбэрээр манай орон илалтаһаа илалта тээшэ дабшана. Ажалшадые коммунистическээр хүмүүжүүлгэ хадаа агууехэ уг зорилго—коммунизм тээшэ манай дабшалгын темпые түргэдхэнэ.

НӨХЭД КОЛХОЗНИГУУД! Нэгэшье гектарай ногооое сабшангүй бү орхигты, ойн соорхой, эрье гангануудай заха, шугы бургааhануудай сөөрые гүйсэд сабшаа hаа, нилээд ехэ нэмэлтэ тэжээл абахат!

Кабинедтээ hуудаг хүтэлбэрилэгшэд

Нийтын малажалые улам саашань хүгжөөхэ ябадалай эгээн шухала услови болохо үбhэ тэжээл бэлэдхэхэ гүрэнэй түсэбые колхоз бүхэн заатагүй дүүргэхэ ёhотой гэжэ ВКП(б)-гэй Обкомой II пленум заагаа hэн. Тус тогтоолые хэрэг дээрэ бэелүүлхын түлөө Курумканай аймагай түрүү колхозууд эрмэлзэмтэйгээр тэмсэжэ байна. Тэдэнэй тоодо оролсодог Ленинэй, Кировэй нэрэмжэтэ колхозууд, Калининай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн, Социалистическэ Ажалай Герой нүхэр Ринчиногой хүтэлбэрилдэг тариан ажалай бригада ба бусад нийтын мэ малда нилээд ехэ үбhэ тэжээл бэлэдхэжэ байха юм.

Гэбэшье, аймагай зарим колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд үбhэ тэжээл абаха түсэбөө дүүргэхэ тушаа шанга хэмжээнүүдые абангүй, энэ шухала хүдэлмэриие ехээр унжагайруулжа байна. Энээндэ баримта болгон Мүргэнэй сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозые (правлениинь түрүүлэгшэ М. Будаин, партийна организациинь секретарь Б. Димитров) харуулая. Энэ колхоз үбhэ хуряалгын эхилхэдэ 139 хүниие сабшалан дээрэ гаргаhан байгаа. Теэд, тэдэ колхознигуудай ажалай эмхидхэлые зүбөөр табижа шадаагүй дээрэhээ тус колхоз үбhэ тэжээл абаха түсэбөө хазалдаашьедүй байха юм. Энэ колхоз үнгэрэгшэ жэлдэ үбhэ тэжээлээр дутажа, олон толгой малаа турааhан, мүн хорооhон байгаа. Гэбэшье, тус колхозой хүтэлбэрилэгшэд урдынгаа алдууhаа hургаал абахын орондо, харин тэрэнээ дабтажа байха юм.

Тэрэшэлэн Кагановичын, Молотовой нэрэмжэтэ, «Зориг», «Красный пахарь» колхозууд үбhэ хуряалгые хангалтагүйгөөр үнгэргэжэ байна. Эдэ колхозууд түсэбөө дүүргэхэ яагаашьедүй байhан аад, сабшалан дээрэ хүдэлмэрилжэ байhан олонхи колхознигуудаа ондоо ажалда элсүүлжэрхёо.

Тус аймагта үбhэ хуряалгын унжагай нобшоор ябуулагдажа байhанай шалтагаан юуб гэхэдэ, олонхи колхозуудта ажалай эмхидхэл болон жаяг заршам hулаар табигдаhанхай, агитационно-нийтын хүдэлмэри хангалтагүй байха юм. Мүн социалистическэ мүрысөөн ёhо тэдыгээр эмхидхэгдэнхэй. Түрүүшүүлые урмашуулха хэмжээнүүд бэелүүлэгдэнэгүй. Гадна, үбhэ хуряалгада ябагшадые культурнаар хангалга зарим колхозуудта мартагдашанхай шахуу.

Аймагай хүтэлбэрилхы организацинууд үбhэ хуряалгаар гээгдэжэ ябаhан колхозуудые урагшань татаха тушаа хэмжээ абанагүй. Аймсоведэй гүйсэдкомой хүдөө ажахын таhагай хүтэлбэрилэгшэд (даагшань нүхэр Петелин, үбhэ тэжээл бэлэдхэлые эрхилхэ агроном нүхэр Федосеев) колхозуудта ошожо, үбhэ хуряалгыень шангадхахын орондо, харин кабинедтээ hуугаад, мэдээнүүдые суглуулhаар үнэтэ үдэрөө барадаг байха юм.

Д. Дондупов.

Харюусалгагүйгөөр хандана

1949 ондо Зэдын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Дамбаев) үбhэ тэжээл абаха түсэбөө дүүргэнгүй, малай убалжэлгые муу бэлэдхэлтэйгээр угтаа hэн. Тэрэнэй эсэстэ аяар 400 шахуу толгой малаа турааhан, мүн хорооhон байгаа. Гэбэшье, тус колхозой хүтэлбэрилэгшэд энэ жэлдэ үбhэ тэжээл элбэгээр абажа, нийтынгээ малажалда тэжээлэй бата бэхи база байгуулхын түлөө хүсэд оролдоногүй. Һүүлэй үедэ энэ колхоздо үбhэ хуряалга ба силос даралга илангаяа удаашаар ябуулагдажа байна. Үбhэ сабшалга удааруулагдахатаяа хамта, hүрилэлгэ хуряалга хоёрой хоорондо ехэ забhар гаргагдана. Мүнөө аяар 600 гаран гектарай үбhэн hүрилэгдэнгүй, хура бороодо дарагдажа хэбтэхэ юм. Һүүлэй мэдээгээр энэ колхоз үбhэнэй валова суглуулгын түсэбые оройдоо 20 гаран процент дүүргэhэн байба. Тиихэдэ 500 тонный орондо, миил 146 тонно силос дараhан байха юм. Хэтэрхэдээ силос дараха заабариие сахингүйгөөр, нүхэн соо хэhэн үбhэ тэжээлээ гутаажа байна.

Энэ колхозой правлени үбhэ хуряалгые эхилхэдээ үдэр бүриин график зохёогоо hэн. Гэбэшье, тэрэнь дүүргэгдэнэгүй. Һүүлэй үедэ 5 хоног соо оройдоо 2—3 процент ургалта угадэг болоо.

Түсэбөө дүүргээгүй аад, тэжээл бэлэдхэхэ хүдэлмэриин темпые hуладхаха эрхэ хэндэшье үгтэхэгүй байна. Тиимэдэ энэ колхозой хүтэлбэрилэгшэд үбhэ сабшалга болон силос даралгые дары түргэдхэжэ, малажалдаа тэжээлэй бата бэхи база байгуулха уялгатай

Д. Чимитов.

Силос даралгые таhалдуулжа байна

Үнгэрэгшэ жэлдэ Зэдын аймагай «Галын очи» колхоз үбhэ сабшаха, мүн силос дараха түсэбөө таhалдуулhан байгаа. Тэрэнэй эсэстэ тус колхозой адуу мал үбэлэй сагта үбhэ тэжээлээр дутажа, хоролтодо ороhон, тэрэшэлэн тураhан байгаа. Гэбэшье, энэ колхозойхид нёдондонойнгоо алдууhаа тобшолол хээгүй, харин тэрэнээ дабтажа байха юм. Эндэ үбhэ тэжээл бэлэдхэхэ мүнөө жэлэй түсэб хангалтагүйгөөр дүүргэгдэжэ байна. Силос даралга илангаяа муугаар үнгэргэгдэнэ. Һүүлэй мэдээгээр эндэхид силос дараха түсэбөө миил 8,8 процент дүүргэhэн байба.

Малай тэжээл бэлэдхэлгые, илангаяа силос даралгые таhалдуулжа байhан болобошье, колхозой түрүүлэгшэ Мункуев түсэбөө дүүргэхэ тушаа хэмжээ абанагүй.

Ойн соорхой сабшажа, түсэбөө үлүүлэн дүүргэбэ

Маленковой нэрэмжэтэ колхоз Курумканай аймаг соо эгээл түрүүлэн үбhэ сабшаха түсэбөө дүүргэhэн юм. Тэрэ колхозойхид сабшалангайнгаа талмайе гүйсэд ашаглаhаараа хизаарлангүй, ойн соорхой, шугы бургааhанай сөөр сабшажа, түсэбөө үлүүлэн дүүргэбэ. Мүнөө тус колхозойхид үбhөө hүрилжэ, силос даража, набшаhата тэжээл бэлэдхэжэ байна.

Е. Цыренова.

Гар хажууроор гектар хахадые сабшана

Эдэбхитэй колхозник Гарма Дугданов Баргажанай аймагай Уланай сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүдтэй хамта эб найрамдалай стахановска вахтада жагсанхай. Тиин, нүхэр Дугданов үбhэ хуряалга дээрэ үндэр бүтээсэ туйлажа, эрхим ажалай үльгэр жэшээ харуулна.

Үбhэ хуряалгада ороhонhоо хойшо нүхэр Дугданов гар хажуураар сабшажа, үдэр ерэхэ тудам улам ехэ дүй дүршэлтэй боложо байна. Тиин, үглөөгүүр ажалдаа эртэ гарадаг, үдэшэнь орой ородог, хүдэлмэриин сагые зүбөөр хэрэглэдэг байха юм. Ажалай үндэр бүтээсэ туйлахын тулада нүхэр Дугданов хажуураа үдэшэлэн hайнаар бэлэдхэдэг байна. Тэрэнэй ашаар Гарма Дугданов үдэр бүри 1,5 гектар хүрэтэр үбhэ сабшадаг болоо.

А. Раднаев.

Үндэр наhатанай үнэтэ ажал

Яруунын аймагай Үльдиргын сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой үндэр наhатай үбгэд хүгшэд колхозойнгоо нийтын малда үбhэ тэжээл бэлдэлгэдэ нилээд ехэ туhа хүргэнэ. Тус колхозой 74 наhатай гэшүүн Ц. Ринчинов, 66 наhатай Б. Очиров, 68 наhатай Д. Балданова ба бусад гар хажуураар үдэрэй 0,90 гектар хүрэтэр үбhэ сабшажа, нормоёо 100—150 процент хүрэтэр дүүргэнэ. Тэдэнэр тус бүридөө 65—130 центнер эрхим шанартай үбhэ сабшажа бухаллаад, колхоздоо тушааба.

Эдэ үбгэд, хүгшэд мүнөө колхозойнгоо тариа хуряалгада эдэбхитэйгээр туhалжа байна.

Ц. Дандаров.

Байгаалай суута загаhашад. Нүхэр Новолодскиин загаhа барилгын бригада эб найрамдалай стахановска вахтада жагсажа, загаhа бариха hарынгаа түсэбые 180 проц. дүүргээд, «Свободный путь» гэжэ колхозой дамжуулгын Улаан туг абаба.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүхэр Новолодский ба загаhашан А. Меркулова губшуураар бариhан загаhануудаа абажа байна.

Д. Носовой фото.

ЗЭДЫН АЙМАГТА

ГУРБАДАХИ ЗЭРГЫН ШАНДА ХҮРТЭБЭ

ВЦСПС ба СССР-эй hүн мяханай промышленностиин Министерство болбол энэ оной хоёрдохи кварталай Бүхэсоюзна социалистическэ мүрысөөнэй дүнгөөр, мяха бэлэдхэлэй 2-дохи кварталай түсэбые дүүргэhэн Зэдын аймагдахи «Заготскодой» конторын коллективтэ Бүхэсоюзна гурбадахи шан—3000 түхэриг эльгээбэ.

КОЛХОЗНИГУУДЫЕ КУЛЬТУРНААР ХАНГАНА

Зэдын аймагай кинофикациин таhаг үбhэ ба тариа хуряалгада хүдэлмэрилжэ ябаhан колхознигуудта хододоо кино харуулна.

Киномеханик нүхэр В. Дэй гэгшэ колхозуудта гараха бүхэндөө 2—3 картинануудые абаашажа харуулдаг. Һаяхан колхозуудай полинууд дээгүүр ябажа, «Берлинэй уналга», «Дайнай hүүлээр үдэшын 6 часта» ба «Чингис хаанай үгсаатан» гэhэн кино-картинануудые харуулба.

НАБШАҺАТА ТЭЖЭЭЛ БЭЛДЭНЭ

Боргойн сомоной Кагановичын ба Сталинай нэрэмжэтэ колхозууд набшаhата тэжээл бэлдэхэ түсэбөө үлүүлэн дүүргэбэ. Кагановичын нэрэмжэтэ колхоз 1817 центнер ба Сталинай нэрэмжэтэ колхоз 1011 центнер набшаhата тэжээл бэлдэбэ.

Набшаhата тэжээл бэлдэлгэ үргэлжэлhээр.

ЗООВЕТЕРИНАРНА МЭРГЭЖЭЛТЭДЭЙ ЗҮБЛӨӨН

Аймагай зооветеринарна мэргэжэлтэдэй зүблөөн hаяхан болобо. Эндэ хүдөө ажахын таhагые даагша нүхэр Санжиев аймаг дотор тэжээл бэлэдхэлгын ябаса тухай ба малажалай байдал тухай элидхэл хэбэ. Элидхэлшэ болбол зооветеринарна участогуудай хүдэлмэриин дутуу дунданууды тэмдэглэhэн байна.

Зүблөөн хадаа малажалай байдалые hайжаруулха ба үбhэ тэжээл бэлэдхэлгые түргэдхэхэ гэhэн шиидхэбэри баталан абаба.

Луговод Маниевай ашаар

Хэжэнгын аймагай Чесаанын сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозой үбгэн луговод С. Маниев энэ жэлдэ малажалай 2-дохи гүүртын 300-гаад гектар сабшалан уhалhан байгаа. Тиин энэ үбгэнэй уhалhан участогhаа 3000 бухал абтаа. Үшөө 4 мянган бухал абаха уялга тус гүүртын hаалишад абанхай.

Нүхэр Маниев болбол малажал хүгжөөлгэ тушаа парти правительствын тогтоолдо харюу болгон ерэхэ жэлдэ үшөө үндэр ургаса туйлахаб гэhэн уялга абаа.

Ц. Базарсадуев.

Москвада болохо бурят-монголой литературын Вечертэ

Хоца НАМСАРАЕВ

ҮҮРЭЙ ТОЛОН

Х. Намсараевай «Үүрэй толон» гэжэ романhаа отрывогууд мүнөөдэрhөө эхилжэ манай газетэдэ толилогдохонь. Романай толилогдоогүй хубиин тобшо удханууды хойшодоо бэшэжэ байхабди.

Тус зохёол Галшатанhаа тэдэнэй басаган Должодые Бадма баянай хүбүүнэй hамган болгохын тула эрижэ ерэлгээр эхилнэ. Галшатан Бадма баянай эрьюушэг хүбүүндэ басагаяа үгэхэ болоно. Должод арсана. Сэдүүгэй Цырэмпил энээн тухай мэдэнэ. Должод өөрынгөө дураар Цырэмпилэй наhанай нүхэр болоно. Галшатан мэгдэнэ. Басагаяа сохи сохиhоор hөөргэнь абаашана. Бадма баян Цырэмпилые гулваада мүргэбэ. Бадма баян Галшатаниие ехээр доромжолно, баhана. Аюшатан гэжэ айлай басаганай хурим эхилнэ. Гулваа тэндэ Цырэмпил, Должод, Галша гурбаниие ерэхэ гэhэн байгаа. Тэдэнэр ерэнэ. Хуримай түлэб үе.

Саашадаа болоhон ушарые доро толилнобди.

☆ ☆ ☆

...Гулваа Найртын Галшые сэхэ хаража:

—Бод! Наашаа ерэ! Шинии hайн hайхан хүригэншни эндэ байна гү? Би тэрээнтэйшни хэдэн үгэ ярилдаха дуратай болоод байнам,—гэхэдэнь Галша hууриhаа зүхэтэд гэжэ бодон харайгаад:

—Минии басаганай хүл мүрые төөрюулhэн ёлотой хулгайша муухай хүн энэ байнал даа!—гээд хүйтэн зэрлиг нюдөөр Цырэмпил тээшэ хаража, хашхаран хатанхай морхигор хургаараа заана.

Гулваа ташаагаа тулан мушхаржа Цырэмпил тээшэ сабшалаагүй сагаан эреэн нюдөөрөө, шуhа мяханда дугташажа байhан шоно арьяатан шэнгеэр хаража:

—Аа! Хүнэй үхиие хүндэлэн таhа дүүрэжэ, айлай бэриие ажаггүй хулгайлжа абаад, бэрхэ сэсэн би гэжэ бэедээ найдаhан хүдэр улаан хүбүүн та гээшэ гүт?

Хаанай хуули хатуу юм гэжэ, ээзэнэй хуули эршэтэй юм гэжэ дуулаа hэн гүш?

Хатуу эрэ харгамаа барагдадаг юм гэжэ, зоригтой эрын зоёо барагдадаг юм гэжэ мэдээ hэн гүш? Хумхи хулгайша нохой даhаа. Үгытэй яндан Сэдүүгэй хүбүүн, үни холын угтай тугтай. ара эбэртэ аллар нэрээ дуулдаhан үнэр баян Балма абгайн нэрэ түрые эблэhэн хухалhанаа зүб ябадал гэхэ байна гүш? Хэлэ!—гэжэ абжага хабжага бадашана.

Цырэмпил убайгүй зоримгойгоор дүтэлэн татажа:

—Гулваа ноён, юу зарлиг болоно гээшэбтэ? Хүнэй ёhо хүдэлгэhэн, арадай ёhо алхаhан харша муухай ябадал хаана хэhэн байна гээшэбиб. Галшын Должод Сэдүүгэй Цырэмпил хоёрой өөhэдынгөө инаг hайхан сэдьхэлээр эрэ эмэ бололсоходо бусадта ямар хабаарха хэрэг байха юм. Үгытэй үнэншэншье hаа өөрэгүй амитан зонтой адли айл гэр боложо hуудаг бэшэ юм гү?—гэжэрхинэ.

Гулваа галзуурhандал адли дүрбэн шэгээ алдажа, урдаа байhан аягын шэрээ лас гэтэр, аяга табагайнь hурэшэтэр ёборжо:

—Нюрганайнгаа арhанай нугын бургааhанда барагдахадань, харгамайнгаа арhанай хадын бургааhанда барагдахадань бурят хүнэй ёhые, булгад хүнэй заншалые hайн мэдэжэ абахаш! Үтэр энэ нохойе баригты!—гэжэ хашхарна.

Тэндэ байhан хэдэн хүбүүд Цырэмпилые хэды үмөөрхэ хайрлаха байбашье, гулваагай захиралтые дабаха аргагүй айха байhанhаа иимэ бэрхэ хашалангаар хажуудань ерэжэ ёhо дүүргэн зогсоходонь баяшуулай омог хүбүүд гүйлдэжэ ерэн, хамсыhаань мундуурхан бариад, угзашан байнад.

—Үтэр дэгэл хубсаhынь тайлаад, хэбтүүл!—гэжэ баhа хашхарна.

Мүнөө барижа байhан хүбүүдэй хубсаhыень хахара шуура таган тайлахаар забдахадань, Цырэмпил хурса шэрүүн хоолойгоор:

—Байзагты таанар! Би иимэ хэсүү хэhээлтэ хэдышье хүсэхэгүй байбашье нэгэнтэ аргагүй болоhоноо мэдэжэ байнам. Тиимэ hэн тулада ноён гулваагай зарлигые би өөрөө дүүргэхэм,—гээд муухан хахархай оодохон хүхэ даалин тэрлигээ тайлажа байха үедэнь, тэндэ байhан эхэнэр, хүүгэд—хүгшэн залуугүй энэ тэрэ юумэнэй ара далда газараар гүйлдэн ошожо аман соогоо hабир-шэбэр маани уншан, ямар нэгэн аюулhаа зайлахын тулада хорожо хэбтэhэн туулайнууд шэнги, хоёр нюдэнүүдээ бэлтылгэлдэн «ай зайлуул—ай зайлуул, бурхаан» гэлдэнэд.

Аюшын хүрхигэр хүхэ модон гэрэй углуугай саанаhаа зүрхэеэ дэлбэрэн алдажа, бүүл зүүл мэдээтэй мэдээгүй боложо, бултагашан байhан арюухан Должод Цырэмпилэйнгээ дэгэлээ тайлахаяа байхые харажархин гэхэдээ:

—Ай, халаг даа! Хайран ганса нүхэрни, хара муухай hаналтанай hабарта орожо, дүүрэбэ гээшэ гү?—гэжэ гэнтэ шарайгаа хобхо татан хубхигар сагаан боложо, гүйжэ ошоод, сэргэдэ уяатай байhан Цырэмпилэй hайн бууралайнь хазаарай hагалдарга тайлжархоёд, дүхэриг соо гүйжэ орон, хурса шанга хоолойгоор:

—Хара hаналтанай харатайш hаа, хазаарта мориншни яагаа юм,—гэжэ ханхинаса хашхаржархина.

Тэндэ байhан нэгэ үбгэн гүйжэ ерээд:

—Холо боло! Иимэ юумые харадаггүй юм,—гэжэ Должодые хүтэлжэ, гэрэй хойно гаргана.

Дэгэлээ тайлаад, хэбтэхэ гэжэ байhан Цырэмпилэй шэхэндэ жэрд гэжэ Должодой тиимэ үгын, хурса hонорхоноор дуулдаад орхиходонь гэнтэ hанал абажа: «Байза, энэшни эрын ёhоор тэмсэжэ уна, эмээлтын шадалаар дабхижа уна! гэжэ баатар арадай хуушанай үгэ дуулдаг бэлэйб. Яашье ганса харгы байна даа»,—гэжэ барижа байhан хажуугаархинаа гэнтэ мулта hэжэн харайжа ошоhоор Эрдэни гулваагай зүүн хүхэн доро, табан хушуутай нюдаргаяа лүс гэтэр табижархихадань, гулваа ноён нэгэ удаа муухайгаар сад гэжэ хашхараад, амигүй хүхэ сагаан боложо тал гэдэргээ алдалшана.

Хүн зон үймэлдэн шууялдан, hүү! hай! гэлдэжэ, заримуудынь гулваа дээрээ обооролдон, заримуудынь Цырэмпилые бариха гэжэ, «баригты, баригты!» гэлдэжэ хашхаралдан гүйлдэн ерэхэдэнь түрүүшын халдажа ерэhэн хэдэн хүнүүдые гамгүйгөөр шарбашатар шаажархёод, сэргэдэ уяатай байhан hайн бууралдаа харайжа ошоhоор ууса дээрүүрэнь hүрэн мордожо, даб гэхэдэнь hагалдаргагүй байhан хазаарынь амархан мулта hүрэжэ, хазааргүй морёороо тооhо бужагануулан гүйлгэжэ арилшана.

Тэрэ дары хойноhоонь Цырэмпилдэ нюдэ шүдөө үзүүрлэжэ хурсадажа байhан баяшуулай хэды омог шииираг хүбүүд hайн гэhэн моридые шэлэжэ унаад, шиидам барижа, хойноhоонь hалхи хии шэнгеэр намнажа ошоно.

Цырэмпилэй hайн буурал нилээдгүй таhархай сүлхэ хурдан байбашье hаа, жагсахагүй мэнэ мэнэ хүсэгдэхэ тээшээ болоно. Тиихэдэнь Цырэмпил яахашье аргагүй болоходоо hалбайн сагаан нуур уруу морёо сэхэ залан гүйлгэжэ, сагаалхюулан орошоно.

Юуншьегүй айхабтар ехээр миралтан долгилжо байhан тэрэ нуурай тэг дунда Цырэмпилэй буурал мориной гансахан толгойнь нэгэ үе үгы, нэгэ үе бии боложо сохолзон ябахань харагдана. Мүнөө намнажа ай сүй ябаhан хүбүүд нуурай эрье тулажа, тэрээниие хараад, ай халаг даа, арайл хожомдожо, амидыгаар барижа шадангүй гээгдэбэбди, энэшни уhанда орожо үхөө гээшэ гэлдэжэ дары гэдэргээ шамдуухан hөөргөөшье харангүй гүйлгэлдэжэ арилаа hэн.

Мүнөө Аюшын басаганай хурим мүндэртэ сохюулhан үрмэдэhэ халаахай шэнги боложо, тэндэhээ бусажа ябаhан урма дурмагүй уруу духа болоhон хүнүүд, зүүдэлhэн болиhон хоёроо ойлгожо ядаhан юумэ шэнги, hөөргэ уруугаа харасагаалдажа, бодолго болон галгина, гэшхүүлнэ.

Аюшын газаа шэнэхэн сагаан hээы дээрэ Эрдэни гулваа дэгэлгүй, шал нойтон самсатай, хүхэршэhэн уралаа шазайлгажа, муухай хара шүдэ харуулаад, нюдөө хилайжа, мэгсэгэшэн түргэ түргэн амилжа, мэдээ ухаагүй хэбтэhэн тэрээнэй хажуугаар барагар харанууд болоhон шарайтай хүнүүд тойрожо, аалиханаар өөhэд зуураа шэбэнэлдэнэ. «Зайлуул даа, зүүн хүхэн доронь дүрбэ табан хабhан хухаржа, сүмэршэhэн хэбэртэй, hула болошоhон харшаганжа байна» гэлдэнэ. Ойроншье хүрэхэ дурагүй, эльгээ тэбэрижэ духылдан байтарнь хажуугаарнь мүнөө повозко тэргэ хүндэлдэн ерэжэ, гулваае шэрдэгтэйгээрнь тэлэжэ, аргааханаар тэргэ дээрэнь табиhанай hүүлдэ саашаа эрьен ябана. Хойноhоонь Бадма абгай түрүүтэй дүрбэ-табан хүнүүд мориндоо мордожо, толгойгоо гудылгалдан ябалсанад.

Мүнөө дүхэригэй hуури дээгүүр ната ното шэрдэгүүд урбалдажа, аягын муу hайн шэрээнүүд, баhа уруу гэдэргээ хараhан аяга табагууд хүмэринхэй, хүнэг забьянууд хэбтэжэ, тэдэнэй дундуур хоёр-гурбан нохойнууд ур-ар гэлдэжэ ябажа шэншэнэ, яhа уhа тас-няс химэлнэ.

—Эдэ юумэнүүдээ өөдэнь татажа, сэбэрлэн яажа хуряажа абаха юм гээшэбиб даа, ахха даа сааша! Юуншье гэhэн юумэ болодог юм гээшэб, ямар hалхи хии шэнги юумэндэ дайралдаба гээшэбибди, баhа тэрэ Сэдүүгэйнь хүбүүн хайшан гэшэбэ гэлсэнэ гээшэб. Ай, зайлуул даа! Иигээд юун хүүниинь бологшо ааб даа,—гэжэ ябажа, наhатайшаг болоhон далхагар хара hамган газараар хэбтэhэн аяга табагуудые түүжэ суглуулжа, шорой тооhыень аршан ябталжа ябана.

Иигэhээр байтар орой болоhон янзатай, огторгойн үнгэ улам харлажа, хаана, холо газар дороhоо нэгэн аймшагтай ехэ арьяатанай архиржа хүрхиржэ байhан юм шэнги, үе үе хүйтэн хүнхеэтэйгээр тэнгэриин дүнгинэхэ абяан ула дороhоо дорьбоходонь хуухын уhэн арбайхадал гэнэ. Баhа газаа зосоогуур үhөө бороо зүгнэhэн юумэдэл үхэр малай шууд гэлдэжэ, гомдолтойгоор мөөрэлдэхэнь соностоно.

Удангүй хоёр хүнэй урда урдаhаа мүргэлдэшэхөөр аниба харабашье адли шэб балай харанхы боложо, эндэ тэндэ ганса нэгэ улабас гэжэ сахилгаанай болоходо уйдхарай хара бүдөөр орёогоод, хэбтүүлжэрхиhэн юумэ шэнги зэбэрдэхэ хүрэхөөр hүрөөтэй хада уулануд абяа шэбээгүй урдуур хойгуур гонзойлдожо харална.

Энэ үедэ Галшын газаа юуншье үгы, ямар нэгэн аюул hүйдтэ дайрагдажа, үри үндэhэ таhарhан айлай хооhон бууса шэнги хонхойжо харлажа байхадал гэхэдэнь ээзэ эхигүй ара нюрганhаа хүйтэ даажа, эндэhээ түргэн холо болоhойб гэжэ зосооhоо эбжэгэнэдэhэн хүрэнэ.

Иигэhээр байтар гэнтэ Галшын үнеэнэй томогой арада дүрөөгэйхан гэжэ абяа гараха соностоод, тэндэhээ нэгэ моритой хүн саашаа түбэр түбэр гэhээр холо болон, ойро тойрон юуншье дуулдахагүй болоно.

Тэрэ hүниин оёоргүй хара нүхэн шэнги харанхые арбан долоо наhатай гүлмэр залуухан Должод тиимэ нэгэн шанга зоригоор хахазуhэн мордожо, эхэ эсэгэ хоёрhоо холодон арилха юм гэжэ хэн мэдэхэ бэлэй!

(Үргэлжэлэлынь хожом гараха)

Санитарно-гэгээрэлэй хүдэлмэри

Республиканска санитарно-гэгээрэлэй байшан болбол арад зоной дунда санитарно-гэгээрэлэй хүдэлмэри ябуулха талаар ехэ үүргэ дүүргэнэ. Тус байшангай дэргэдэ лекторскэ группа хүдэлмэрилнэ. Тэрээндэнь 17 врачнар-лекторнууд тоологдоно. Тэдэнэр хадаа гансахан август hара соо Улан-Удэ городой предприятинуудай хүдэлмэришэдтэ 14 лекци уншаhан, радиогоор 2 лекци дамжуулhан байна. Мүн хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдтэ уншагдаха лекцинүүдые аймаг бүхэндэ эльгээдэг байха юм.

Гадна, городой худалдаа наймаанай ба эдеэ хоолой организацинуудаар санитарна техминимумэй заняти эмхидхэжэ, 100 гаран хүниие hургаа. Республикын аймагуудта санитарно-гэгээрэлэй олон номууд эльгээгдэhэн байна.

Шатаршадай турнир

Бичура тосхондо аймагай шатаршадай турнир болобо. Турнирта 13 хүн наадаа. Аймагай хүдөө ажахын таhагай мелиоратор Воронцов турнирта илажа, нэгэдэхи hуури эзэлээ. Бичурын сахарна заводой главна инженер Долгополов хоёрдохи, энэ заводой инженер Таракановский гурбадахи hууринуудые эзэлбэд.

Ф. Степанов.

Болеславский Бронштейн хоёрой шатарай матч

Шатараар дэлхэйн түрүү hуури эзэлхын түлөө наадалгада хабаадалсаха кандидадууд-гроссмейстернүүд И. Болеславский Д. Бронштейн хоёрой шатарай матч августын 27-до, Москвада дүүрэә. Гроссмейстер Бронштейн 7,5:6,5 гэhэн тоотойгоор илаhан байна.

Тогтоогдоhон гуримай ёhоор, Бронштейн болбол дэлхэйн чемпион М. Ботвиннигтай матч хэхэ эрхэ олоо. Тэрэ матчнь 1951 оной эхеэр болохо ёhотой.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: гроссмейстернүүд И. Болеславский (зүүн гарhаа), Д. Бронштейн гэгшэд шатараар наадажа байна.

ТАСС-эй фотохронико.

Ажалшадай культурын бодото гуламта

Байкало-Кударын аймагай центрын культурын байшан (даагшань нүхэр Г. Конев) hайнаар, түсэбэй ёhоор хүдэлмэрилнэ. Тэндэ медицинскэ, научно-популярна ба политическэ темэнүүдээр лекци hарадаа дүрбэ дахин уншана. Кино, концерт хододоо табигдана, лекторскэ группа эмхидхэгдэнхэй.

Арбаад хүнhөө бүридэhэн агиткультбригада аймагай колхозуудаар ябажа, концертнүүдые харуулhан ба колхозуудай агитаторнуудта нилээд туhа хүргэhэн байна. Hаяхан тус байшан соо «Эшэргэнэ үбшэн ба тэрээнтэй тэмсэл» гэhэн темээр аймагай элүүрые хамгаалгын таhагай врач нүхэр Щербань ажалшадта ехэ ойлгосотой лекци уншаа. Лекциин hүүлдэ ехэ олон асуудалнууд табигдажа, нүхэр Щербань тэдэндэ тодорхой харюунуудые үгэhэн байна.

Аймагай центртэхи залуушуул үдэшэндөө, ажалайнгаа hүүлээр культурын байшан соо сугларна. Тэндэ үдэшэ бүри, кинокартинын эхилхын урда тээ, мүн hүүлээрынь танца ба элдэб нааданууд хододоо болодог. Залуушуулай вечернүүд болоно.

Байшангые даагша нүхэр Гавриил Михайлович Конев воскресенье бүхэндэ аймцентрын залуушуулые суглуулан эмхидхээд, хүршэ колхозуудтаа гаража, ажалдань туhална.

Нүхэр Коневой хүсөөр байшангынь гоё hайханаар шэмэгдэнхэй. Аймцентрын улицаар таряа хуряалгаяа богони болзор соо эрхим шанартайгаар үнгэргэхые уряалhан плакадууд болон лозунгнууд ехэ олоороо хадагданхай.

Ниитэ-политическэ хүдэлмэриин hайнаар табигдаhан дээрэhээ аймагай колхозуудай ажал эршэмгэйгээр ябана. Түрүү колхозууд гүрэндэ таряа тушааха августовско түсэбөө дүүргэнхэй. Колхозууд малай тэжээл бэлэдхэлгын хүдэлмэриие түгэсхэжэ байна.

Аймцентрын ажалшад культурын байшан, тэрэниие даагша нүхэр Конев hайнаар хүдэлмэрилнэ, бидэнэй бүхы эрилтэнүүдые хүсэд хангана гэжэ омогорхон хөөрэнэд.

Иигэжэ тус байшан ажалшадай культурын бодото гуламта болоо.

Л. Мункуев.

Хонхолойн колхозууд нэгэдэбэ

Мухаршэбэрэй аймагай Хонхолойн хоёр колхозуудай колхознигууд хүсэеэ хамтаруулжа, оньhон машинануудые, газар уhаяа үшөө hайнаар, үшөө хүсэдөөр ашаглаха хүсэлтэй байhанаа мэдүүлээ hэн. Тиин, тэдэнэрэй хүсэл хангагдаа. Тиигэжэ 17-дохи партсъездын нэрэмжэтэ ба «Политотдел» колхозууд нэгэдэн «Искра» гэжэ томо колхоз болобо. Хоёр колхозой түрүүшын хамтын суглаан hаяхан үнгэргэгдөө. Эндэ үгэ хэлэhэн колхознигууд тарянажалдаа, адуу мал үсхэбэрилгэдэ улам ехэ амжалтануудые туйлаха аргануудай олгогдохо байhан тухайда эли тодоор хэлэбэд.

С. Черненко.

Кадрнуудые бэлэдхэнэ

1950 оной түрүүшын хахад соо «Бурмонголлес» трестhээ 585 хүдэлмэришэд элдэб курсануудта hуража гараба. Мүн 246 хүдэлмэришэд мэргэжэлээ дээшэлүүлhэн байна.

Энэ оной хоёрдохи хахад соо шоферой курсада 104 хүн, передвижной электростанциин электромеханигуудай курсада 96 хүн, трактористнуудай курсада 107 хүн, электро-хюрөөгэй мотористнуудай курсада 39 хүн ба бусад курсануудта хамта дээрээ 535 хүнүүд hуралсалаа эхилэнхэй. Гадна Хандагатайн леспромхоздо ба Бабушкин городой Клюевска лесозаводой базада эмхидхэгдэhэн локомобилиин машинистнуудай, лебедчигүүдэй курсануудта зуугаад хүнүүд hурана.

Үшөөл олон хүдэлмэришэд өөhэдынгөө эрдэм мэргэжэл дээшэлүүлхые хүсэнэ. Тэдэнэй хүсэлые хангахын тулада 1950 оной эсэс хүрэтэр трестын 520 хүдэлмэришэдые хүдэлмэриhөөнь таhаралтагүйгөөр электро-хюрөөгэй мотористнуудай курсада hургахаар хараалагдана.

Б. Цыбиков.

Филармониин артистнар Мухаршэбэртэ

Бурят-Монголой гүрэнэй филармониин артистнар Мухаршэбэрэй аймагта ерэжэ, аймагай центрын ажалшадта концерт харуулба. Тэдэнэрэй табиhан концерт амжалтатайгаар үнгэрөө. Артист Хоборковой бурят ба ород хэлэн дээрэ дуулаhан дуунууд суглагшадые илангаяа ехээр hонирхуулаа. Мүн танцын номернууд харагшадта hайшааглаа.

П. Демин.

Тобшо hонинууд

◆ **Воскресник болобо.** Бороогой уhанда эбдэрhэн жалга газарые тэгшэлэлгын воскресник Улан-Удэдэ болобо. Тус воскресникта госбанкын, Бурмонкоопсоюзай ба телефонно станциин коллективүүдhээ 58 хүн хабаадажа, ехэхэн ажал хэhэн байна.

◆ **Хирпиисэр хангана.** БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи промкооперациин Управлениин системын «Боевик» (Сэлэнгэ) гэжэ олзоборилгын артель энэ жэлдэ хирпиисэ үйлэдбэрилдэг болоо. Мүнөө дүтэ шадарайнгаа колхозууд ба эмхи зургаануудые хирпиисэр хангана.

◆ **Концертнүүдые харуулна.** Улан-Удын машина бүтээлгын заводой театральна коллективэй агитбригада таряа хуряалгын үедэ Бичурын аймагай колхозуудаар ябажа, концертнүүдые харуулна.

◆ **Түсэбhөө гадуур ноохо тушаана.** Хориин аймагай Хориин сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхоз түсэбhөө гадуур 1000 килограмм ба «Красный партизан» колхоз 330 килограмм ноохо тушааhан байна. Аймаг дотор ноохо тушаалта үргэлжэлhөөр.

Арадай гэгээрэл тухай чехословацка правительствын анхарал

ПРАГА, (ТАСС). Чехословакида арадай гэгээрэлэй асуудалаар hүүлэй гурбан жэл соо ехэ хүдэлмэри хэгдээ. Наукын ба hурагшадые политическэ хүмүүжүүлгын эрилтэдэ тааража шэнэ учебнигүүд зохёогдоо. Хамтадаа 8 миллион тиражтай 150 учебнигүүд hуралсалай энэ жэлэй эхиндэ хэблэгдээ.

Багшанарай кадрнуудые бэлэдхэлгэдэ ехэ анхарал хандуулагдана. Hуралсалай шэнэ жэлдэ арадай hургуулинуудай багшанарые бэлэдхэхэ 17 гимнази, хүүгэдэй садуудай хүмүүжүүлэгшэдые бэлэдхэхэ 14 гимнази чешскэ областьнуудта байгуулагдаа.

Арадай hургуулинуудай багшанарые бэлэдхэхэ 13 гимнази, хүүгэдэй садуудай хүмүүжүүлэгшэдые бэлэдхэхэ 7 гимнази Словакида нээгдэхэнь. Педагогическа гимназинуудта 4.800 хүбүүд ба басагад абтаха байна.

Зунай каникулай үедэ хэдэн мянган багшанар мэргэжэлээ дээшэлүүлхэ курсануудта hураhан байна. Бүхы hургуулинуудта ород хэлэ шудалха ябадалда мүнөө ехэ анхарал хандуулагдана.

Германска демократическа республикын городуудай барилга тухай хуулиин проект

БЕРЛИН. Информациин ведомствын мэдээсэhэнэй ёhоор, Германска демократическа республикын министрнүүдэй Совет Германска демократическа республикын городуудай барилга тухай хуулиин проектые баталба. Городуудай барилга тухай хуули хадаа гитлеровскэ дайнай ба англо-американска бомбодолгын үедэ hандаргагдаhан городуудые барилгын табанжэлэй түсэбөөр хараалагдаhан ехэ программын үндэhэ hуури болохо байна. Хуулиин энэ проектые Арадай палатын баталамжада табиха гэжэ министрнүүдэй Совет нэгэн hаналаар тогтоогоо.

Hандаргагдаhан городуудые, түрүүшын ээлжээндэ Берлиниие hэргээн бодхоолго табанжэлэй түсэб соо ажахын-политическэ шухалын шухала зорилгонуудай нэгэн гэжэ тодорхойлогдонхой. Германска демократическа республикын 53 городуудай барилгада 4,1 миллиард марк, тэрэ тоодо Берлинэй барилгада 1,89 миллиард марк hомолхо тухайда табанжэлэй түсэбөөр хараалагдаа гэжэ премьер-министр Гротеволь мэдүүлбэ.

(ТАСС).

Вьетнамдахи дайнай ябуулганууд

ШАНХАЙ, августын 31. (ТАСС). Вьетнамска информационно агентствын мэдээсэhэнэй ёhоор, Вьетнамска арадай армиин подразделенинүүд июлиин 4-дэ Нам-Динь райондо (Ханойhоо урагшаа 80 километртэ) французска мотомеханизированнэ колоннонуудта добтолбо. Байлдаанай үедэ дайсанай хоёр грузовик усадхагдаhан ба хэдэн автомашина ехээр гэмтээгдэhэн байна. Французска 15 солдадууд алагдажа, 8 хүн шархатаба.

Августын 5-да арадай армиин отрядууд Ханойhоо урагшаа 128 километртэ байдаг Нинь-Бинь гэжэ провинциальна центртэ дүтэ газарта хүн зонтой 2 пунктые французуудhаа сүлөөлбэ. Байлдаанай үедэ дайсанай 55 солдадууд алагдаhан ба 30 солдадууд арадай армиин талада ороhон байна. Августын 3-да Вьетнамска арадай армиин частьнууд Трифонг райондо дээрмэдэлгэ хэжэ байhан французска солдадуудта добтолбо. Арадай армиин солдадууд 100 толгой эбэртэ бодо мал дээрмэшэдhээ гэдэргэнь абаhан ба французска солдадуудай барижа абааhан 100 хүниие сүлөөлhэн байна.

Августын 15-да Вьетнамска партизанууд Куанг-Три гэжэ провинциальна центртэ дайсанай 4 автомашинада добтолоод, французска 15 солдадуудые алаба.

Пакистан Корейдэ сэрэг эльгээхэеэ арсаба

КАРАЧИ, сентябриин 1. (ТАСС) Американска агрессорнуудтэ туhаламжа болгон өөhэдынгөө сэрэгые Корейдэ эльгээхэеэ Пакистанай правительство арсаа. Гэхэ зуура, Пакистанай правительство 5000 тонно шэниисэ Корея тээшэ эльгээхые дурадхаба, гэжэ Карачида элитэ болоhон байна.

Корейдэхи событинууд

Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главна командованиин мэдээсэлнүүд

ПХЕНЬЯН, сентябриин 2. (ТАСС). Бүхы фронтнууд дээрэ Арадай армиин частьнууд эсэргүүсэжэ байгаа американска ба лисынмановска сэрэгүүдтэ сохилтонуудые хэжэ, хатуу шанга добтолгото байлдаануудые ябуулжа үргэлжэлөө гэжэ Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главна командовани мүнөө үдэшэ мэдээсэбэ.

Урда эрье дээрэ добтолжо байгаа Арадай армиин частьнууд болбол Арадай армиин дабшалтые зогсоохо зорилгоор мүрэниие гаталха ба урагшаа дабшаха гэжэ амжалтагүйгөөр оролдоhон американска сэрэгүүдтэ сохилтонуудые хэбэ. Эдэ сохилтонуудай ашаар, Арадай армиин частьнууд дайсанай 200 гаран солдадууд ба офицернүүдые усадхаhан, 4 судные буляан абаhан ба 4 танк үгы хэhэн байна.

Энэ райондо ябуулгануудые хэжэ байгаа Арадай армиин частьнууд мүрэниие гаталха гэжэ hэдэhэн дайсаниие гэдэргэнь сухарюулжа, тэрээндэ сохилтонуудые хэжэ үргэлжэлөө.

Американска сэрэгүүдэй хамгаалалтын позицинуудые усадхаад, Арадай армиин частьнууд сентябриин 1-дэ Хаман (Ню-Масан) гэдэгые сүлөөлөө. Хаман (Ню-Масан) хадаа фронтын урда участок дээрэхи дайсанай оборонын узел ба харгы замуудай центр, мүн сэрэгэй стратегическэ шухала пункт мүн. Арадай армиин частьнууд хатуу шанга добтолгото байлдаануудые ябуулжа үргэлжэлhөөр.

Хаман (Ню-Масан) гэдэгые сүлөөлхэ байлдаануудта Арадай армиин частьнууд американска 25-дахи ба 24-дэхи дивизинүүдэй гол хүсэнүүдтэ, 19-дэхи батальондо, американска далайн пехотын 5-дахи отрядта хоролто гээлтэнүүдые ушаруулhан ба олон трофейнүүдые абаhан байна.

ПХЕНЬЯН, сентябриин 3. (ТАСС). Бүхы фронтнууд дээрэ Арадай армиин частьнууд дайсанда түгэс хүсэтэ сохилтонуудые хэжэ, добтолгото байлдаануудые ябуулжа үргэлжэлhөөр гэжэ Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главна командовани мүнөө үглөөгүүр мэдээсэбэ.

Зүүн эрье дээрэ добтолгонуудые хэжэ байгаа Арадай армиин частьнууд шэрүүнээр эсэргүүсэhэн дайсантай дайлалдаха үедэө, августын 29 ба 30-да дайсанай нэгэ полк шахуу сэрэгые усадхаhан ба ехэ трофейнүүдые абаhан байна.

Урда эрье дээрэ добтолжо байгаа Арадай армиин сэрэгүүд урда эрье дээрэхи дайсанай түшэг тулгууриин шухала база — Намхэ (Нанкай) аралые бүрин сүлөөлөө.

Намхэ (Нанкай) аралые сүлөөлхэ байлдаануудта Арадай армиин частьнууд дайсанай 3 батальон шахуу сэрэгые бута сохиhон ба ехэ трофейнүүдые, тэрэ тоодо, хүн зонhоо буляан абаhан эдеэ хоолые, лисынмановска марионеточнэ армиин үлэгдэлнүүдэй хадагалжа байhан складуудые ба сэрэгэй материалнуудые ашаhан 15 автомашинануудые абаа.

Сентябриин 1-дэ, Арадай армиин самолёдууд Тэгу (Тайкю) дээрэ тоогоор олон дайсантай агаарай байлдаа хэжэ, американска 3 истребителиие буудажа унагаагаа.

Августын 25-hаа 29 хүрэтэр Арадай армиин зенитнэ артиллери фронтын бүхы участогууд дээрэ дайсанай 17 самолёдые буудажа унагааба.

Арадай армиин добтолгые дэмжэжэ байгаа партизанска отрядууд өөhэдынгөө ябуулгануудые улам ехээр үргэдхэжэ байна. Партизанууд сэрэгэй материалнуудые ашаhан дайсанай автомашинануудай колоннодо добтолжо, 6 машиные ба дайсанай 1 рото шахуу солдадууд ба офицернүүдые усадхаhан байна.

ПХЕНЬЯН, сентябриин 3. (ТАСС). Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главна командовани мүнөө үдэшэ иигэжэ мэдээсэбэ:

Бүхы фронтнууд дээрэ Арадай армиин частьнууд американска ба лисынмановска сэрэгүүдэй хамгаалалтын бэхижүүлгэнүүдые усадхан, добтолгото байлдаануудые ябуулжа үргэлжэлөө.

Зүүн эрье дээрэ, Арадай армиин частьнууд дайсанай оборонын хүсэтэ линиие hэтэлэн гаража, добтолгоёо үргэлжэлүүлнэ. Энэ райондо болоhон байлдаануудта Арадай армиин частьнууд дайсанай 2300 үлүүтэй солдадууд ба офицернүүдые усадхаhан, 200 гаран хүниие плендэ абаhан, зэрэшэлэн 5 ракетнэ ехэ буу, 6 миномёт, 50 гаран ехэ буу, 400 гаран винтовконууд, 1000 үлүүтэй гар гранатанууд ба бусад түрэлэй буу зэбсэгүүд болон сэрэгэй hомо хэрэгсэлнүүдые олоор абаhан байна.

Саг үргэлжэ диилдэжэ байгаа дайсанай сэрэгэй солдадууд ба офицернүүдэй дайшалхы шадабаринь улам бүри муудажа байна. Эсэргүүсэхэнь ямаршье ашаггүй гэжэ ойлгожо абаhан лисынмановска армиин үлэгдэлнүүдэй солдадууд ба офицернүүдэй дунда, Ли Сын Манай марионеточнэ урбагша бүлэгтэ эсэргүү тэмсэхэ ба Арадай армиин талада орохо гэhэн эрмэлзэлгэ үдэр бүри шангадажа байна.

Зүүн эрье дээрэ лисынмановска армиин капитан ба 80 солдадууд лисынмановска хархис бүлэгэй политикын урбагша удха зорилгые ойлгоод, Арадай армиин талада ороо.

Ыйхын (Гико) гэдэгые сүлөөлhэн Арадай армиин частьнууд американска сэрэгүүдэй шэрүүн контратакануудые гэдэргэнь сохижо, дайсанда шанга сохилтонуудые хэжэ, урда зүг руу дабшана. Эдэ байлдаануудта Арадай армиин частьнууд американска армиин 600 гаран солдадууд ба офицернүүдые усадхаhан, ехэ трофейнүүдые абаhан байна.

Сентябриин 2-то, Вонсан (Гензан) райондо Арадай армиин зенитнэ частьнууд дайсанай нэгэ истребителиие буудажа унагаагаа.

Тольяттиин бэеы[н] элүүрэй ямар байhан тухай

РИМ, сентябриин 3. (ТА[СС]). Пальмиро Тольятти болбол И[...] городто госпитальдо 12 хоно[г ...] гаад, мүнөө үглөөгүүр Рим [...] Римскэ университедэй кли[...] директор профессор Чезаре Ф[...] ниин шэнжэлгэ доро хүсэд [...] хэ ба амарха сагаа эндэ үнгэр[...] байна.

«Унита» газетын мэдээсэ[...] ёhоор, Тольятти хадаа италья[...] гүрэнэй түмэр замуудай сани[...] тусхай вагоноор Ивреа город[...] Рим ерээ. Поездын үсэгэлдэр [...] ринда тогтохо үедэнь Толья[...] тай Итальянска ажалай бү[...] ниитын конфедерациин секре[...] уулзаа. Тольяттиие өөрынь [...] доктор Спаллоне, сенатор Мо[...] телли ба Тольяттиин бүлэнэр [...] шэhэн байна.

Тольяттиин бэеын элүүр[...] улам hайжаржа байна. Улан[...] хүдэлмэридөө орохоор болохо [...] жэ мэдээсэгдэнэ.

Финляндида сэрэгэй маневрнууд болоно

ХЕЛЬСИНКИ, сентябриин [...] (ТАСС). Хэблэлэй мэдээсэлнүүд[...] ёhоор, Ханхын райондо Финл[...] диин уhан-сэрэгэй флодой мане[...] нууд эхилээ. Тус мане[...] нуудта корабльнуудhаа гадна, [...] ган сэрэгэй ба саперно подра[...] ленинүүд, мүн авиаци хабаада[...] hүүлэй жэлнүүдэйхиhээ hура[...] ехэ хэмжээнэй маневр боло[...] байна гэжэ газетэнүүд тэмдэгл[...]

Эттли радиогоор үгэ хэлэбэ

ЛОНДОН, сентябриин [...] (ТАСС). Рейтер агентств[...] мэдээсэhэнэй ёhоор, сэрэ[...] албанай хугасаае ехэдх[...] тухай ба сэрэгэй алба х[...] шадтэ үгтэхэ салин хүлh[...] дээшэлүүлхэ тухай правитель[...] вын шиидхэбэри тушаа үгэ хэл[...] зуураа, «Хүнүүд hайн дураар[...] сэрэгтэ тон үсөөнөөр ошожо ба[...] на» гэжэ мэдүүлhэн ба зэбсэг[...] хүсэнүүдтэ орыт гэжэ залуушуу[...] лые уряалhан байна.

Ороной ресурснуудай ехэн[...] хубиие сэрэгэй хэрэгсэлдэ зорюу[...] hан ябадалынь Англидахи аж[...] байдалай хэмжээндэ муугаар н[...] лөөлхэ байха гэжэ Эттли мэдэ[...] бэ.

Танк үйлэдбэрилгые үргэдх[...] программа Трумэн баталба

НЬЮ-ЙОРК, сентябриин [...] (ТАСС). Ассошиэйтед пресс аген[...] ствын вашингтонско корреспон[...] дентын мэдээсэhэнэй ёhоор, тан[...] үйлэдбэрилгые үргэдхэхэ програм[...] ма Трумэн баталаа. Багсаамжаа[...] 500 миллион доллар тэрээндэ гар[...] гашалагдаха юм гэжэ зэбсэг[...] хүсэнүүдэй хэрэгээр, түлөөлэгш[...] дэй палатын комиссиин түрүүлэ[...] шэ Винсон хэблэлэй түлөөлэгшэд[...] тэ мэдүүлhэн байна. Энэ програм[...] ма бэелүүлгэдэ мүнгэ hомолхо[...] тухай гүйлта январь хүрэтэр кон[...] грессто дамжуулагдаха зэргэтэ[...] гэжэ корреспондент нэмэнэ.

Харюусалгатай редакторай орлогшо Ц. Б. БУДАЕВ.

Адрес редакции г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора—7.85, отв. секретаря—3-23. Отделов: партийной жизни, культуры и быта—4.52, сельскохозяйственного и промышленности—6-84, местн. информации и писем—6.84. Для междугородных переговоров—16.

Н—02379 Типография Управления полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10.000